

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ชวนพิศ สยามประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กันยายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE BUDGET ADMINISTRATION OF SUB DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN NANG RONG
DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Chuanphit Siamprakon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

September 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางชวณพิศ สยามประโคน
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประชิต อินทะกนก)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ดร. บรรพต วงศ์ทองเจริญ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมकुณา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

ชื่อเรื่อง	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ชวนพิศ สยามประโคน		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โศทรบรรเทา	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ทั้ง 4 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ภูมิภาคการศึกษา และตำแหน่งงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 266 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนแล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 3.25-10.49 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่ การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีภูมิภาคการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยรวม และรายข้อเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ โดยบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ และนักวิชาการเงินและบัญชี กับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา โดยบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และนักวิชาการเงินและบัญชี และ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัญหา/ข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ มีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน จึงเสนอแนะว่า ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยการทำประชาคมหมู่บ้าน ด้านการอนุมัติงบประมาณมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ จึงเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ มีปัญหาเกี่ยวกับการประมาณการรายรับ-รายจ่ายไม่เป็นไปตามแผนงาน จึงเสนอแนะว่า ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านการควบคุมติดตามผล การใช้งบประมาณ มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ

TITLE	The Budget Administration of Sub District Administrative Organizations in Nangrong District, Buriram Province		
AUTHOR	Chuanphit Siamprakhon		
ADVISORS	Associate Professor Dr.Sunthorn Kohtbantau	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr.Naruemol Somkuna	Co- advisor	
DEGREE	Master of Education	Major Educational Administration	
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	Year 2014	

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the budget administration of the Sub District Administrative Organizations in Nangrong, Buriram province in 4 aspects, namely, preparing budget, approving budget, using budget, and monitoring budget use; to compare the budget administration in those 4 aspects, classified by the dependent variables, namely, educational qualifications levels and positions, and to gather problems and suggestions related. The samples used in this research included 266 personnel involving the budget administration derived through the proportional stratified random sampling technique. The instruments used for collecting the data was the questionnaire with three parts: checklist, 5 rating scale, and open ended form, constructed by the researcher and the reliability was .94. Statistics used to analyse the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's method. The research results were found that the budget administration perceived by the personnel as a whole and in aspects was at the high level. The samples with

different educational qualifications as a whole and in aspects had no difference; and the samples with different working positions did not have different opinions, except in the items on participations in approving the draft of the budget act and the administration on expenditure as the policy stated to the council were statistical significant difference at the .05 level. The budget administration of Sub District Administrative Organizations as perceived by the personnel had the main problems, namely, there was no survey of opinions on preparing the development plan from the village communities, the people had no participation in approving the draft of the budget act, the income-expense budget was not the same amount stated in the plan, and the authority administrations failed to see the importance of monitoring and had suggestions, such as, there should be promoting and opening opportunity for the people to participate in preparing the budget, the people should have opportunity to take part in approving the draft of the budget act, the administration should be encouraged to be aware of the importance of making the action plan on procurement contracts, and the authority administrations should be encouraged to be aware and signify the follow-up and evaluate the budget used.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจิต อินทะกนก ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ช่วยเหลือ ตรวจสอบพร้อม กับแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก และประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ จสอ. ณรงค์ หวังฟุ้งกลาง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ นางคมขำ วานิชยากร รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ และนางสาวจิรัชญา ศิริชัย นักวิชาการเงินและบัญชี องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ เทียบตรงเชิงประจักษ์และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และสามี ที่ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการศึกษาของ ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 17 หมู่ 2 มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ และทุกท่านที่มีรายชื่อและ ไม่มีรายชื่ออยู่ในบรรณานุกรมที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การทำวิทยานิพนธ์และให้การสนับสนุนทั้งกำลังกายและกำลังใจในการศึกษาและการทำ วิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณแก่บิดา มารดา บุรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชวนพิศ สยามประ โคน

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญผลการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหาร.....	8
ความหมายของการบริหาร.....	8
หลักการบริหาร.....	11
กระบวนการบริหาร.....	20
หน้าที่ในการบริหาร.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การบริหารงบประมาณ.....	26
ความหมายของงบประมาณ.....	26
ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ.....	28
การบริหารงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	37
ระบบงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	37
ลักษณะงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	38
การตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	39
กระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	40
ขั้นตอนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	128
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	128
วิธีดำเนินการวิจัย.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	131
อภิปรายผล.....	135
ข้อเสนอแนะ.....	143
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	143
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	144
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัย.....	152
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	156

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย.....	158
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	160
ภาคผนวก จ แบบประเมินและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	166
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	175
ประวัติของผู้วิจัย.....	181

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 ประชากรที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	63
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	64
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่งงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล.....	73
4.2 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม.....	75
4.3 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	76
4.4 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการจัดอนุมัติงบประมาณ.....	77
4.5 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	78
4.6 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ.....	79
4.7 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	80
4.8 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.9 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	82
4.10 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ.....	83
4.11 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	84
4.12 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	85
4.13 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	86
4.14 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	87
4.15 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.16	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	89
4.17	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	90
4.18	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ....	91
4.19	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	92
4.20	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	93
4.21	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	94
4.22	การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.23 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	96
4.24 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	97
4.25 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	98
4.26 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้ งบประมาณ.....	99
4.27 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	100
4.28 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	101
4.29 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.30 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ.....	103
4.31 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม.....	104
4.32 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	105
4.33 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	106
4.34 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....	108
4.35 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ.....	109
4.36 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยรวม.....	111
4.37 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงาน ด้านการจัดทำงบประมาณ.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.38 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงานด้านการอนุมัติงบประมาณ.....	114
4.39 เปรียบเทียบเป็นรายคู่การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ.....	116
4.40 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงานด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	117
4.41 เปรียบเทียบเป็นรายคู่การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา.....	119
4.42 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงานด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	120
4.43 จำนวนและร้อยละปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	122
4.44 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	124

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญของทุกหน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนนำมาใช้ในการบริหารในหน่วยงานของตนเอง อย่างไรก็ตามประเทศไทยซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดด้วยการกระจายอำนาจให้กับประชาชนได้บริหารจัดการชุมชนด้วยตนเอง ส่งผลต่อปัญหาต่าง ๆ ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นจากการกระจายอำนาจของรัฐบาล เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ยกฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีอำนาจบทบาทในการบริหารจัดการ องค์กร บุคคล และงบประมาณ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างเป็นเอกเทศมากขึ้น และหน่วยงานที่กล่าวถึงคือ องค์กรบริหารส่วนตำบล ที่มีผลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธศักราช 2537

ในการที่รัฐบาลได้มีแนวนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินใหม่โดยมียุทธศาสตร์การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการ หรือปรับระบบการเงินและการงบประมาณเพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรมีความยืดหยุ่น คล่องตัวสูง สอดรับกับนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลมากขึ้น ด้วยการโอนถ่ายอำนาจการตัดสินใจและความคล่องตัวให้แก่หน่วยงานปฏิบัติคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างภาวะความรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินจึงได้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการงบประมาณไปเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting) โดยการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยปฏิบัติเพื่อจัดสรรลงพื้นที่ปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า รวมทั้งสามารถนำวาระแห่งชาติและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่อย่างมีบูรณาการตลอดจนสามารถติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่าสามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณะได้และนำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ไปสู่ความสำเร็จ (ชัยวัฒน์ ชำนาญไพร. 2554 : 18-19)

องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นการปกครองโดยประชาชนในท้องถิ่นมีการปกครองตนเอง มีพื้นฐานมาจากการกระจายอำนาจของรัฐซึ่งหมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจให้องค์กรอื่นที่ไม่ใช่องค์กรส่วนกลาง จัดทำบริหารสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ (โกวิทย์ พวงงาม. 2552 : 3) เพราะมีหน้าที่ในการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ทั้งสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และสวัสดิการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์สูงสุด (สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ. 2551 : 7) การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญในเรื่อง การจัดการงบประมาณ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ค้องนำมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บรายได้หรือการจัดหารายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆในการพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณที่ได้จากการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง อย่างเดียวไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจุบันการบริหารงบประมาณของผู้บริหาร ข้าราชการประจำ พนักงาน ข้าราชการการเมือง ต้องมีความเข้าใจให้ถูกต้องเพื่อการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในขอบเขตของ กฎหมาย ตลอดจนการใช้จ่ายงบประมาณให้ประหยัด และมีประสิทธิภาพตามที่กระทรวงมหาดไทย จัดสรรมาให้ อีกทั้งการบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามกฎระเบียบแล้วย่อมทำให้เกิดผลกระทบ กับประชาชนและส่วนรวมได้ (อนนท พิกผล. 2552 : 3-4) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล และได้ดำเนินนโยบายของรัฐบาลมาให้บริการประชาชน โดยจัดสรร งบประมาณในการจัดทำโครงการตามความต้องการของประชาชน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. 2554 : 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรที่มีฐานะ เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ สามารถบริหารจัดการ งบประมาณได้ด้วยตนเอง ในการใช้บทบาทตามอำนาจหน้าที่ เพื่อบริการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเขตอำเภอนางรอง มีทั้งสิ้น 15 แห่ง อย่างไรก็ตาม การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ต่างก็มีอิสระเสรีใน การบริหารงาน โดยเฉพาะการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนมากจะ เป็นเจ้าหน้าที่และพนักงานในหน่วยงานที่ผู้บริหารงานมีอำนาจสั่งการให้ดำเนินการได้ตามอำนาจ ของตน ซึ่งเสี่ยงต่อการขาดต่อระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ทำให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่

ถูกต้องตามหลักวิชาการและวัตถุประสงค์ มักทำให้เกิดปัญหาและเป็นที่ครหาถูกตรวจสอบและเสี่ยงต่อการถูกร้องเรียนโดยง่าย เพราะฉะนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจัดระบบการทำงาน และการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณมีความจำเป็นต้องจัดสรรและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย และสามารถตรวจสอบได้ (สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง. 2555 : 4 – 5)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการตรวจสอบความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่น คือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงบประมาณ อันได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ และการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ และการควบคุมติดตามผลงบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ โดยจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแนวทางให้นำไปปรับปรุง พัฒนา ระบบการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการบริหารงานงบประมาณของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนแก้ไขการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง. 2555 : 4-5)

- 1.1 การจัดทำงบประมาณ
- 1.2 การอนุมัติงบประมาณ
- 1.3 การใช้จ่ายงบประมาณ
- 1.4 การควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ปลัด อบต. จำนวน 15 คน นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 30 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 376 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 451 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้กลุ่มประชากร คือ ปลัด อบต. จำนวน 15 คน นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 30 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 คน ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสทธิ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน ต่อจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ จำนวนทั้งหมด 266 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.2 ตำแหน่ง

- 1) ปลัด อบต.
- 2) นักวิชาการเงินและบัญชี
- 3) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
- 4) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ตัวแปรตาม

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 การจัดทำงบประมาณ
- 3.2.2 การอนุมัติงบประมาณ
- 3.2.3 การใช้จ่ายงบประมาณ
- 3.2.4 การควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนงานการเงินที่แสดงถึงกระบวนการในการใช้จ่ายงบประมาณในระยะเวลาหนึ่งตามวัตถุประสงค์และเป็นโครงการที่เป็นแนวทางของการเงินหรือการจะได้เงินมาอย่างไรตามที่ต้องการและจ่ายอย่างไร งบประมาณที่มีการวางแผนอย่างดีควรจะยึดหยุ่นได้ตามความต้องการของสถานการณ์ โดยมีกระบวนการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. **การจัดทำงบประมาณ** หมายถึง การจัดทำงบประมาณรายรับและรายจ่าย รวมถึง การวางแผนและการจัดเก็บรายได้ ตลอดจนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้เพียงพอแก่การบริหารในองค์กร เพื่อยกร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อผู้บังคับบัญชา นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2. การอนุมัติงบประมาณ หมายถึง กระบวนการในการพิจารณาเห็นด้วยกับโครงการและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3. การใช้จ่ายงบประมาณ หมายถึง กระบวนการในการเบิกจ่าย โดยมีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรายงานให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดทราบ เจ้าหน้าที่พัสดุตรวจสอบเรียบร้อยแล้วทำรายงานเอกสารฎีกาต่าง ๆ เพื่อขอเบิกจ่ายเงินต่อผู้บังคับบัญชาและรวบรวมเอกสารฎีกาคือสำนักงานคลังจังหวัดในการเบิกจ่ายเงินข้างต่อไป

4. การควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ หมายถึง กระบวนการในการควบคุมการรับ การเบิกจ่ายเงิน การควบคุมบัญชี รายงานเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการจ่ายเงิน การควบคุมและตรวจสอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชนเพื่อการใช้งานให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ปลัด อบต. นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป

ตำแหน่งงาน หมายถึง ตำแหน่งบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ปลัด อบต. นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสารตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหาร
  - 1.1 ความหมายของการบริหาร
  - 1.2 หลักการบริหาร
  - 1.3 กระบวนการบริหาร
  - 1.4 หน้าที่ในการบริหาร
2. การบริหารงบประมาณ
3. การบริหารงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหาร

การบริหาร เป็นการใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหาร โดยอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีการใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ในการดำเนินการตามกระบวนการด้วยความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลอย่างมีเหตุผล ทำให้การบริหารมีการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหาร ดังนี้

ความหมายของการบริหาร

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540 : 2-5) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล (Group) ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ฉะนั้นคำว่า

การบริหารงานนั้นจึงใช้กันกับการแสดงให้เห็นในลักษณะการบริหารงานแต่ละประเภทได้เสมอแล้วแต่กรณีไปแต่ถ้าเป็นการทำงานโดยบุคคลเดียวเราเรียกว่าการทำงานเฉย ๆ เท่านั้น

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2540 : 112) กล่าวว่า การบริหาร คือ การกระทำร่วมกันด้วยความตั้งใจของกลุ่มบุคคลอย่างร่วมแรงร่วมใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกันอย่างมีเหตุผล

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 11) ให้ความหมายของการบริหารว่าการบริหารคือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการศึกษามาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542 : 444) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าการบริหารคือ การนำเอาทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organization) การชี้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling) ซึ่งจากความหมายดังกล่าวมีคำสำคัญ 3 คำคือ กระบวนการ ทรัพยากร การบริหาร และวัตถุประสงค์

นอกจากนั้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545 : 5) กล่าวว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) การบริหารการพัฒนา (Development Administration) แม้กระทั่งการบริหาร การบริการ (Service Administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน ที่เห็นได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง ล้วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐและ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ

ส่วนที่สอง มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด (Thinking) หรือการวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating)

ส่วนที่สาม มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น ส่วนที่แตกต่างกันคือแต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาดการประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป็นต้น

ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย (Policy) แผน (Plan) แผนงาน (Program) โครงการ (Project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการเน้นเรื่องการอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน

พิทยา บวรวัฒนา (2546 : 2) กล่าวว่า การบริหาร เป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ธัญชนก บุตรโค (2550 : 21) ให้ความหมายว่า การบริหารคือการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยมีหลักการ ดังนี้ ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด ต้องมีคนทำงาน คนซึ่งทำงานนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกันคนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน ต้องมีทรัพยากรในการบริหาร ซึ่งนอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เงิน (Money) วัสดุ (Material) ในการทำงาน และต้องมีการจัดการในการบริหารหรือการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

ปัญญา นพขำ (2552 : 7) สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง ระบบที่ใช้ในการดำเนินการนำเอาทรัพยากรทั้งคนและวัสดุสิ่งของ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การบริหารมีลักษณะเป็นกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการคิด การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การบังคับการ การรายงาน การงบประมาณ การประสานงาน การควบคุมงานการตัดสินใจและนโยบาย

กูลิก (Gulick, 1937 : 17 ; อ้างถึงใน ทวีธา ศชรินทร์, 2541 : 62) ให้ความหมายการบริหาร (Administration) ว่าหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน ดังนั้นการบริหารจะเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

บาร์โทล และมาร์ติน (Bartol and Martin, 1998 : 71 ; อ้างใน สาคร สุขศรีวงศ์, 2550 : 25) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การทำหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การชี้นำ และการควบคุมองค์กร

รูและไบอาร์ (Rue and Byars. 2002 : 23 ; อ้างใน สาคร สุขศรีวงศ์. 2550 : 25) กล่าวถึง การจัดการ คือ รูปแบบของงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรอันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ดัลฟ์ (Dalif. 2006 : 22 ; อ้างใน สาคร สุขศรีวงศ์. 2550 : 26) กล่าวถึง การจัดการ หมายถึงการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางการจัดการ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้นำและการควบคุมองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ เป็นกระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการวางแผน การจัดองค์กร สั่งการ และการควบคุมกำกับ ความพยายามของสมาชิกขององค์กรโดยอาศัย ปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

หลักการบริหาร

ในด้านหลักการบริหารนั้น ได้มีนักวิชาการหลายคนเสนอแนวคิดหลักการบริหารไว้ ดังต่อไปนี้

กูติกและเออร์ลิค (Gulick and Urlick. 1937 : 13 ; อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ. 2547 : 64) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎี POSDCORB หลักการบริหารจะต้องประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) P (Planning) หมายถึง การวางแผน 2) O (Organizing) หมายถึง การจัดองค์กร 3) S (Staffing) หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน 4) D (Directing) หมายถึง การอำนวยการ 5) CO (Coordinating) หมายถึง การประสานงาน 6) R (Reporting) หมายถึง การรายงาน 7) B (Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ

กระบวนการทั้ง 7 นี้ เขาได้ให้คำย่อเป็นกุญแจ โดยให้เรียกว่า “POSDCORB” หมายถึง คำย่อของกระบวนการบริหารงาน การบริหารงานจะต้องมีกระบวนการทั้ง 7 ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือกำหนดโครงการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรในการบริหารงานใด ๆ ก็ตามผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหลักการสำคัญขั้นมูลฐานของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า แผนงานเป็นหลัก และเป็นรากฐานของการปฏิบัติงานทั้งปวง ถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดี การวางแผนในการบริหารงานนั้นอาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น หรือระยะยาวก็ได้

รูปแบบของแผนงานควรประกอบด้วยหัวข้อ วัตถุประสงค์ นโยบาย แนวปฏิบัติ และมาตรฐานของงานในการวางแผนนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า จะทำอะไร (What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How many) จะมอบหมายให้ใครทำ (Who) จะกระทำที่ไหน (Where) และจะกระทำเมื่อใด (When) นอกจากนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม ดินฟ้าอากาศ ระบบของสังคม พฤติกรรมของบุคคล ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นที่ยึดถือของบุคคลในกลุ่มนั้น ๆ

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดองค์การหรือจัดหน่วยงาน โดยการจัดแบ่งงานขององค์การหรือของหน่วยงานเป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน (Staff) และหน่วยงานช่วย (Auxiliary) พร้อมทั้งกำหนดช่วงการบังคับบัญชาไว้ด้วย ซึ่งตามปกติช่วงการบังคับบัญชาจะอยู่ระหว่าง 3-15 หน่วยงานย่อย การจัดองค์การเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้ามีการจัดองค์การดีจะช่วยให้เกิดความราบรื่นในองค์การนั้น ในการจัดองค์การอาจแสดงไว้ในรูปของแผนภูมิองค์การ เพื่อให้เกิดการสื่อสารความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสาร

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การดำเนินการบริหารงานบุคคลซึ่งเป็นกระบวนการของการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาสู่หน่วยงาน มีการปฐมนิเทศและมอบหมายงานให้ทั้งบุคลากรใหม่และบุคลากรเก่า มีการบำรุงรักษา สนับสนุน การเลื่อนระดับตำแหน่ง มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีการพิจารณาความดีความชอบ และดูแลเรื่องสวัสดิการ

เนื่องจาก “คน” เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหาร ดังนั้นการบริหารงานบุคคลจึงมีความสำคัญสูงสุดของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารพึงเอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ และความสุข ความทุกข์ของผู้ร่วมงาน ดูแลผู้ร่วมงานของหน่วยงานให้อยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล (Put the Right Man in the Right Place) และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร่วมงาน โดยเสมอหน้ากัน ในการบริหารงานบุคคลในปัจจุบันมีใช้อยู่ 2 ระบบคือ

3.1 ระบบคุณธรรม (Merit System) เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ใช้หลักเกณฑ์

4 ประการคือ

3.1.1 หลักความเสมอภาค เช่น ใช้สิทธิสมัครสอบได้ทุกคน

3.1.2 หลักความสามารถ เช่น ให้ผู้ที่สอบได้คะแนนสูงกว่าได้รับการบรรจุก่อน

3.1.3 หลักความมั่นคง เช่น ให้ผู้ร่วมงานได้รับความคุ้มครองเมื่อได้ปฏิบัติตาม

หน้าที่

3.1.4 หลักความเป็นกลางทางการเมือง เช่น ห้ามข้าราชการฝักใฝ่ทางการเมือง

3.2 ระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ตรงข้ามกับ

ระบบคุณธรรมส่วนใหญ่จะใช้ระบบเครือญาติ หรือระบบพวกพ้อง

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การสั่งการ การสั่งการเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการบริหารและเป็นบทบาทที่สำคัญของนักบริหาร เพราะการสั่งการและคำสั่งของผู้บริหารจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งอาจจะเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ การสั่งการเป็นการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการกำหนดให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงาน หรือดำเนินการในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือเป็นการตัดสินใจในการเลือกทางเดินขององค์กรก็ได้

ในการสั่งการนั้น ผู้บริหารอาจสั่งการได้ 2 วิธีคือ การสั่งการด้วยลายลักษณ์อักษรและการสั่งด้วยวาจา ในการสั่งการนั้นมีข้อที่ควรคำนึงถึง คือ

4.1 การสั่งการนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรเพียงใด

4.2 ผู้บริหารมีข้อมูล ผลการวิจัยและความเห็นของนักวิชาการประกอบการตัดสินใจสั่งการเพียงใด

4.3 คำนึงถึงความสามารถของผู้รับคำสั่งด้วยหรือยัง

4.4 ปัจจัยเกื้อกูลและอุปสรรคในการปฏิบัติงานมีพร้อมและเพียงพอหรือไม่

4.5 เป็นคำสั่งที่ชัดเจน และเกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สั่งและผู้รับคำสั่งหรือไม่

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การประสานงาน

เป็นขั้นหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคในการส่งเสริม ชักจูง ดักเตือน และช่วยเหลือให้ทุกหน่วยงานขององค์กร รับเอาหน้าที่ขององค์กรเป็นจุดหมายปลายทาง วัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นทิศทางและใช้มาตรฐานการปฏิบัติเป็นหางเสือสำหรับบังคับตนเอง และรวบรวมข้อย่อยให้เป็นระบบใหญ่ที่เข้มแข็ง ดังนั้นการประสานงานจึงเป็นการจัดให้คนใน องค์กรทำงานให้เป็นระบบสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยยึดถือหน้าที่ วัตถุประสงค์ และ มาตรฐานการปฏิบัติขององค์กรเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรเป็นปึกแผ่นและก้าวหน้าอยู่เสมอ สำหรับเทคนิคในการประสานงานที่ดีมีดังนี้

5.1 วิธีประสานงานภายในองค์กรจัดแผนผังแสดงสายงานและกำหนดหน้าที่ของ หน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการปฏิบัติงานก้าวก่ายและซ้ำซ้อนกัน เมื่อ หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ งานขององค์กรย่อมสอดคล้องกันจัดให้ มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและความเข้าใจซึ่งกัน และกันจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ หรือกำหนดแนวปฏิบัติของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจัดตั้งเป็นคณะกรรมการประจำ และหรือคณะกรรมการเฉพาะกิจก็ได้ การใช้วิธีการงบประมาณ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมให้การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน หรือแต่ละ โครงการ ประสานงานกันและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพการใช้วิธีติดต่อแบบ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในสายงานที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยการติดต่อแบบไม่เป็นทางการ และ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล เพื่อช่วยให้ประสานงานเป็น ไปด้วยดีการใช้เจ้าหน้าที่ติดต่อเฉพาะ โดยการเลือกใช้บุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน โดยเฉพาะ เช่น มี บุคลิกภาพดี มีความสุภาพอ่อนโยน และพูดจ่าน่าฟังจัดให้มีงานชุมนุมระหว่างสมาชิกในองค์กร โดยมีจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ ประชุมสัมมนาเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสานงานกัน ทางอ้อมด้วย

5.2 วิธีประสานงานระหว่างองค์กรการกำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์กร เพื่อให้ เกิดความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ขององค์กรจึงควรกำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์กรให้ชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนและการขัดแย้งกันการแต่งตั้งคณะกรรมการผสม เพื่อให้เกิด ความร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องการใช้วิธีการงบประมาณ เพื่อให้องค์กรต่าง ๆ ปฏิบัติงานตาม โครงการ และงานที่รับผิดชอบตลอดจนเพื่อป้องกันการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานการปฏิบัติงานและการประชาสัมพันธ์ขององค์การในการบริหารงานนั้นผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามกระบวนการบริหาร เริ่มจากการวางแผนการจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงาน ต่อจากนั้นก็เป็นที่หน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องติดตามผลว่าสิ่งที่ได้สั่งการหรือมอบหมายงานให้แก่ผู้ร่วมงานนั้น ผลการปฏิบัติงานรุดหน้าหรือไม่เพียงใด มีอุปสรรคและข้อขัดข้องประการใด ผลการปฏิบัติงานสอดคล้องและบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการประเมินผลงานขององค์การและประเมินผลการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานด้วย และจะได้เป็นข้อมูลในการรายงานการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การบริหารงบประมาณ ในการบริหารงานนั้นผู้บริหารมีภารกิจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ มีภารกิจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกได้แก่ การจัดทำงบประมาณซึ่งเป็นการวางแผนล่วงหน้าในการขอเงินเพื่อจัดซื้อหรือจ้างหรือใช้จ่ายและขั้นตอนที่สอง ได้แก่ การดำเนินการใช้เงินเพื่อจัดซื้อหรือจ้างตามงบประมาณที่ได้รับนั้น

เทเลอร์ (Taylor, 1997 : 79 ; อ้างถึงใน ชงชัย สันติวงษ์. 2543 : 47-48) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักการ ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักการซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

7.1. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานที่ทำแต่ละอย่างคือต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักการที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกัน การจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็จะทำให้ตามผลผลิตทั้งหมด

7.2 ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกต้องวิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีความสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

7.3 ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีทำงาน ควบคู่กับการพิจารณา
 คนงานนี้คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคน
 จะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานกฎวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

7.4 การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควร
 จะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการไปลงมือ
 ปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

ปัญญา นพขำ (2552 : 15) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารการจัดการ แบ่งออกเป็น
 กระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตของธุรกิจ ตั้งเป้าหมายและ
 วัตถุประสงค์ ตลอดจนกำหนดวิธีการเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
 ที่ตั้งไว้ เมื่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์และวิธีการในการทำงานชัดเจนตามของเขตที่กำหนดแล้ว
 ผู้บริหารจึงดำเนินกิจกรรมต่อไป คือ การจัดการ

2. การจัดการ (Organizing) ประกอบด้วย การจัดบุคลากร แบ่งแผนงาน และจัดสรร
 ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับแผนงาน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามแผนให้
 บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดการวางแผนและการจัดการองค์กรนี้จัดได้ว่าอยู่ในส่วน
 ของการคิดซึ่งเป็นนามธรรมเพื่อให้ส่วนการคิดนี้นำไปสู่การกระทำที่สำเร็จเป็นรูปธรรมจะต้อง
 อาศัยสมาชิกในองค์กรซึ่งหมายถึงตนเองและผู้อื่นร่วมกันทำงาน และเพื่อให้สมาชิกสามารถทำงาน
 ได้ตามความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จะต้องอาศัยกิจกรรมในลำดับ
 ต่อไปนี้ เรียกว่า การชี้นำ

3. การชี้นำ (Leading) ประกอบด้วยเนื้อหา 2 เรื่องสำคัญ คือ ภาวะผู้นำ (Leadership)
 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวผู้บริหารเอง และการจูงใจ (Motivation) ซึ่งเกี่ยวกับการชักจูงหรือ
 กระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานได้เต็มที่ตามความรู้ความสามารถ

4. การควบคุม (Controlling) เป็นการควบคุมองค์กรให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายใน
 องค์กร เป็นไปตามแผนงาน ความคาดหวังหรือมาตรฐานที่กำหนด

โกวิท พวงงาม (2543 : 101-103) ได้สรุปหลักการในการพัฒนาการบริหารงานของ
 องค์กรบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีทรัพยากรเพียงพอต่อการบริหารงานมีแนวทาง
ดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพถูกต้องและทั่วถึงและเป็นธรรม
โดยนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้

1.2 ปรับปรุงทะเบียนผู้เสียภาษีให้ทันสมัย

1.3 จัดสรรงบประมาณให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่

1.4 ปรับปรุงโครงสร้างกำลังให้สอดคล้องกับการกิจ

1.5 ปรับปรุง ระเบียบกฎหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอิสระมากขึ้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใส มีแนวทาง การ
ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

2.2 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบโดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539 ได้แก่ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ เป็นต้น

2.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงาน

2.4 กำหนดขั้นตอนการบริหารให้ชัดเจนและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

2.5 บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคและทั่วถึง ได้แก่ การจัดประชาคม
เคลื่อนที่ เป็นต้น

3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้คุณธรรมและจริยธรรม โดยมีแนว
ทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ฝึกอบรมบุคลากรทั้งฝ่ายประจำและฝ่ายการเมืองอย่างต่อเนื่อง

3.2 กำหนดวุฒิการศึกษาของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ปรับปรุงกฎหมายให้มีการเลือกประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลโดยตรง

3.4 เสริมสร้างคุณภาพ จริยธรรมแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.5 ปลุกฝังค่านิยมที่ดีแก่ประชาชน

4. ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบล
โดยมีหลักแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 4.1 จัดให้มีประชาคมและมีการประชาพิจารณ์ในเรื่องสำคัญ ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล
- 4.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบในกระบวนการจัดซื้อและจัดจ้างทุกขั้นตอน
- 4.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอปัญหาความเดือดร้อนแก่องค์การบริหารส่วนตำบลและติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 4.4 สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มต่าง ๆ
5. มีอิสระในการดำเนินงาน โดยมีหลักการแนวทางในการดำเนินงานดังนี้
  - 5.1 ปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและมีอิสระมากขึ้น
  - 5.2 สร้างกลไกป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมืองภายนอกและพนักงานส่วนตำบล จัดตั้งชมรมหรือสมาพันธ์้องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อสร้างอำนาจต่อรองและป้องกันการแทรกแซงจากอำนาจภายนอกที่ไม่ชอบทำ
6. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยดำเนินการ ดังนี้
  - 6.1 ในการปฏิบัติงานเพิ่มอัตราค่าตอบแทนและจัดสวัสดิการแก่สมาชิกสภาให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกับท้องถิ่นอื่น
  - 6.2 กำหนดเส้นทางความก้าวหน้าของพนักงานส่วนตำบลและความคล่องตัว ในการโอนย้ายไปท้องถิ่นอื่น
  - 6.3 สนับสนุนการศึกษาคุณาน คู่มือปฏิบัติงานแก่สมาชิกสภา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
  - 6.4 กำหนดมาตรการให้คณะผู้บริหารใช้หลักคุณธรรม
7. องค์การบริหารส่วนตำบล มีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้
  - 7.1 คณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลควรมาทำงานเต็มเวลาราชการเพื่อให้บริหารได้ตลอดเวลาและทันทั่วทั้ง

7.2 จัดเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานทั้งบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ บำรุงรักษาให้ใช้ได้ตลอดเวลา

7.3 ให้ถือเป็นฐะระในทุกปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน กรณีเกินความสามารถหรือไม่อยู่ในอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็ต้องประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบมาดำเนินการ

7.4 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอปัญหาความเดือดร้อนได้สะดวก ได้แก่ การเปิดตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น

7.5 พัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน

7.6 พิจารณาน้ำที่ที่ต้องทำตามกฎหมายกำหนดซึ่งต้องปฏิบัติให้ครอบคลุมครบถ้วนภารกิจและเพิ่มหน้าที่ที่อาจทำได้ตามศักยภาพ

7.7 จัดทำแผนพัฒนาให้ครอบคลุมภารกิจและจัดลำดับความสำคัญตามสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของประชาชน

7.8 นำแผนพัฒนาไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยการนำไปเป็นแนวทาง ในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

7.9 บางภารกิจที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ก็สามารถสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการแทน

8. จัดทำข้อบังคับตำบลและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

8.1 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอพิจารณาข้อบังคับตำบลโดยการจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบก่อนบังคับใช้

8.2 ควรจัดตั้งที่ปรึกษาด้านกฎหมายเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการออกข้อบังคับ

8.3 ข้อบังคับตำบลต้องมุ่งรักษาผลประโยชน์และบังคับใช้อย่างเสมอภาพและยุติธรรม

8.4 ประกาศคำสั่งและข้อบังคับตำบล ต้องประกาศให้ประชาชนทราบ

รัชนีชนก บุตรโต (2550 : 25) สรุปว่า หลักการบริหารขององค์การจะต้องใช้การบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ในการบริหารที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์การ โดยการจัดการบริหารให้เกิดความสมดุลโดยเน้นทุกส่วนขององค์การให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน โปร่งใสในการทำงาน และการบริหารให้ความยั่งยืนต่อไป

สรุปได้ว่า หลักการบริหาร คือ การอาศัยหลักกระบวนการอันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ มาเป็นหลักในการบริหารงานในองค์การให้เกิดมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการบริหารให้เกิดความสมดุลเน้นทุกส่วนขององค์การให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน โปร่งใสในการทำงาน และการบริหารให้ความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหาร (Process of Administration) หรือการประกอบการในการบริหาร ที่จัดเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ได้มีผู้ให้ความสำคัญของกระบวนการบริหารไว้แตกต่างกัน บางท่าน เห็นว่าน่าจะประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดการ (Organization) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Planning) และการควบคุมงาน (Controlling)

กูลิกและเออร์วิก (Gulick and Urwick. 1937 : 17 ; อ้างถึงใน วินัย โดเจริญ. 2542 : 7-8) ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ในหนังสือ "Papers on the Science of Administration" ซึ่งเขียนขึ้นในปี 1937 ว่า กระบวนการบริหารประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ เรียกโดยย่อว่า "POSDCoRB" ซึ่งอธิบายความหมายได้ดังนี้

P = Planning หมายถึง การวางแผน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้วิชาการและวิจยารณญาณ วิจัยเหตุการณ์ในอนาคต แล้วกำหนดวิธีการ โดยถูกต้องอย่างมีเหตุผล

O = Organizing หมายถึง การจัดส่วนราชการหรือองค์การ ซึ่งในการศึกษาบางแห่งพิจารณาไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการ ด้วยเรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

S = Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคลมาปฏิบัติงานหรือการบริหารงานบุคคลเพื่อให้บุคคลที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม รวมถึงการที่จะเสริมสร้างธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพในการทำงานของคนงานและพนักงานด้วย

D = Directing หมายถึง การศึกษาวิธีการ อำนวยการ ควบคุม นิเทศงาน ตลอดจน ศิลปะในการบริหารงานซึ่งถือว่าเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานและขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมากเพราะเหตุที่ว่า การที่จะอำนวยการให้ภารกิจ ดำเนินการไปด้วยดีจำเป็นจะต้องมีการตัดสินใจที่ดีและมีการสั่งการที่ถูกต้องและเหมาะสมกันของ แต่ละลักษณะของการตัดสินใจ

Co = Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ ประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป ด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้นเพื่อ การแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากใน การบริหาร เพราะถือว่าเป็นกิจกรรมประจำวันที่ต้องพึงกระทำในการปฏิบัติงานและเป็นสิ่งที่มีอยู่ใน ทุกระดับของงาน การร่วมมือประสานงานเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในทุก หน่วยงานของตน เพราะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์การ

R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่ จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย อันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสารอยู่ มาก การรายงานโดยทั่วไปหมายถึงวิธีการของสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อเท็จจริงหรือ ข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชาและหรือผู้ร่วมงานความสำคัญของการรายงานอยู่ บนพื้นฐานของความเป็นจริง

B = Budgeting หมายถึง การเงิน งบประมาณ ในการบริหารงานเกี่ยวกับงบประมาณ โดยให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารงานเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจน วิธีการใช้งบประมาณ และแผนงานเป็นเครื่องมือในการควบคุมงาน วิธีการบริหารงบประมาณ โดยทั่วไปมักจะมีวงจรที่คล้ายคลึงกันอย่างที่เรียกว่า วงจรงบประมาณ (Budget Cycle) ซึ่ง ประกอบด้วย 1) การเตรียมงบประมาณและการเสนอขออนุมัติ 2) การพิจารณาให้ฝ่ายเห็นชอบ ของฝ่ายนิติบัญญัติ 3) การดำเนินการ และ 4) การตรวจสอบ

พริตซ์ ฮันนาคินท์ (2542 : 3) กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานเป็นการดำเนินกิจการ ใดก็ตามจะดำเนินไปด้วยดีต้องมีผู้ปฏิบัติหรือผู้กระทำไปให้ถึงเป้าหมายโดยถูกต้องรวดเร็ว เปรียบเสมือนการเดินทางเร็วก็ต้องมีคนคอยดูแลองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เรือเคลื่อนไปได้การ

บริหารจัดการในองค์การจะขับเคลื่อนดำเนิน ไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างแท้จริงได้ต้องมีการบริหารจัดการให้งานมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนในองค์ประกอบของกระบวนการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรที่สำคัญต้องมีสิ่งต่อไปนี้มาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การบริหารบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การควบคุม (Controlling) เป็นต้น ในทางปฏิบัติหน้าที่บางอย่างต้องใช้ศิลปะเข้าช่วยมาจึงจะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามความต้องการได้

ธัญชนก บุตรโต (2550 : 26) สรุปว่ากระบวนการบริหารในองค์การการบริหารจะต้องให้เกิดประสิทธิภาพตามกระบวนการรูปแบบที่วางไว้ ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดการ การอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุมงาน โดยการบริหารงานตามที่วางไว้จะก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร คือ กระบวนการจัดการบริหารเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผลของการบริหารงานเกิดผลสัมฤทธิ์ของงานการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน การบริหารงาน การกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนาที่มีความชัดเจนและพร้อมที่จะปฏิบัติ

หน้าที่ในการบริหาร

การบริหารงานจะมีประสิทธิภาพ ผลของการบริหารงานจะเกิดผลสัมฤทธิ์เพียงใด ผู้บริหารงานต้องมีการวางแผนกำหนดแนวนโยบายในการปฏิบัติงาน การจัดการองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมในการบริหารงาน พร้อมการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานให้ถูกกับคนและถูกกับงาน ซึ่งหน้าที่ในการบริหารของผู้บริหารทุกคนต้องตระหนักให้คิดเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในการปฏิบัติงานร่วมกันจึงจะก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดียิ่ง

ธงชัย สันติวงษ์ (2553 : 79-82) กล่าวว่าหน้าที่ในการบริหารมี 5 ประการ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติไว้เป็นล่วงหน้า (Predetermine a Course of Action) ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามต้องการ การวางแผนขององค์กรต่าง ๆ มักจะเกี่ยวข้องกับการคิดพิจารณาถึงอนาคตขององค์กรจากปัจจุบันสัมพันธ์ไปถึงเรื่องราวในอนาคตที่จะเป็นผลกระทบต่อองค์กรวางแผน มีสาระสำคัญอยู่ที่เป็นการบวนการคิดที่จะต้อง

ครอบคลุมเป็นสาระในทุกแง่มุม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลยุทธ์สำหรับการทำงาน สิ่งที่จะต้องกระทำ และการกำหนดวิธีการสัมพันธ์ที่จำเป็นที่จะเสริมในองค์การประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

ในการพิจารณาการวางแผนนั้น เริ่มแรกสุดจะต้องใช้ดุลยพินิจเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนว่า องค์การต้องการที่จะทำอะไร ให้ได้อะไร หรือต้องการให้องค์การเป็นอย่างไร เมื่อสิ้นสุดถึงระยะใดระยะหนึ่งที่คาดคิด หรือนั่นก็คือการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การนั่นเอง จากนั้นก็จะต้องพิจารณากำหนดสิ่งที่จำเป็นจะต้องกระทำที่ดีที่สุดเพื่อที่จะให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น การวางแผนจึงมีความหมายในรูปของการคิดที่จะเป็นต้องประกอบด้วย การมองการณ์ไปข้างหน้า การคาดการณ์ถึงสภาพความเป็นไปของสภาพแวดล้อม คาดคะเนถึงความต้องการและสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถสรุปขึ้นเป็นแผนการกระทำที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตดังกล่าว

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการกำหนดจัดเตรียมและจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่ในการจัดองค์การนี้จะเริ่มต้นด้วยการพิจารณากำหนดให้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้สำเร็จตามแผนงานที่ได้วางไว้จากเป้าหมายและแผนการทำงานต่าง ๆ ผู้บริหารย่อมจะทราบได้ว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง มากน้อยแค่ไหนและมีลักษณะอย่างไรที่จะต้องทำ จากนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการจัดเตรียมกิจกรรมหรืองานที่จะต้องทำเหล่านี้ให้เป็นกลุ่มงานต่าง ๆ งานใดที่เหมือนกันก็จะรวมเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อมอบหมายให้แก่ผู้บริหารแต่ละคน พร้อมทั้งทำการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้เพื่อใช้สำหรับการทำงานที่ได้มอบให้รับผิดชอบไปทำและขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินการจัดให้มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มกิจกรรมที่แบ่งแยกกันที่ทำงานเพื่อเป้าหมายหรือแผนงานอันเดียวกันเรื่องทั้งหมดก็คือ ความพยายาม ในการกำหนด “ลักษณะในโครงสร้างขององค์การ” (Organization Structure) ขึ้น เพื่อช่วยเป็นเครื่องมือสำหรับการทำงานขององค์การการจัดองค์การดังกล่าวนี้จะต้องกระทำได้เหมาะสม ถูกต้อง และสามารถอำนวยความสะดวกให้คนที่อยู่ในองค์การเดียวกันที่ต่างฝ่ายต่างทำงานให้ได้ทราบถึงขอบเขตของงาน อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบและสามารถทำงานร่วมกับฝ่ายอื่นได้อย่างดี

กลไกและหลักสำคัญของการจัดองค์การที่ผู้บริหารทุกคนต้องคำนึงถึงเสมอก็คือ ด้วยเป้าหมายที่สูงขึ้นและเป็นงานใหญ่ที่ยากขึ้นที่ต้องอาศัยและความชำนาญงานด้านต่าง ๆ มากขึ้นนั้น สิ่งที่เป็นต้องทำก็คือ การแบ่งงานกันทำตามถนัดทั้งในแง่แบ่งตามแนวนอนตามหน้าที่งานและแบ่งตามแนวตั้งตามขนาดความสามารถ เพื่อให้เกิดผลดีในทางประหยัดและประสิทธิภาพหลักของการแบ่งงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ไปทำการกระจายงานหรือมอบหมายงานออกไปจึงเป็นสิ่งทีหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เพื่อมิให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่รับมอบหมายงานไปทำผิดวัตถุประสงค์หรือขัดแย้งซับซ้อนกับฝ่ายอื่น การกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ที่ชัดเจนของทุกฝ่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็นและด้วยเหตุที่วัตถุประสงค์ที่คาดคิดไว้ในวันปลายนั้นแท้จริงก็คือ การสำเร็จผลตามเป้าหมายอันเดียวกัน ผู้บริหารขององค์การจึงจำต้องคำนึงถึงหลักของการให้มีการประสานงานอยู่เสมอ ตลอดเวลาสิ่งที่จัดขึ้นตามกระบวนการจัดองค์การจึงย่อมมีความมุ่งหมายเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการพิจารณาอยู่ด้วยตลอดเวลา

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หน้าที่ในการจัดคนเข้าทำงานนั้น ได้แก่

การคัดเลือกและบรรจุคนเข้าทำงานและธำรงรักษาให้มีคนงานที่มีประสิทธิภาพในตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การหน้าที่นั้นจะเป็นหน้าที่ต่อเนื่องจากหน้าที่การจัดองค์การโดยตรง กล่าวคือ ด้วยการจัดองค์การหน้าที่ตำแหน่งงานต่าง ๆ จะถูกระบุและกำหนดไว้ให้เห็นถึงขอบเขตและความยากง่ายของงานแต่ละตำแหน่งและการหวังให้งานทุกอย่างขององค์การมีทางบรรลุผลสำเร็จได้นั้นย่อมต้องการคนงานที่มีความความสามารถพร้อมความจำเป็นสุดแล้วแต่ความยากง่ายของงานแต่ละประเภทผู้บริหารย่อมต้องจัดการตามหน้าที่ประการนี้ด้วยการจัดทำงานแผนกำลังคนสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ประเมินกำลังคนที่มีอยู่แล้ว และดำเนินการคัดเลือกหาบุคคลที่มีความสามารถเหมาะสมรวมตลอดถึงการแนะนำคนให้เข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ก่อนการทำงาน การฝึกอบรมและพัฒนาคนงานเพื่อให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น

4. การสั่งการ (Direction) หมายถึง ความพยายามที่จะให้การกระทำต่าง ๆ ของทุกฝ่ายในองค์การเป็นไปในทางที่จะส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการการสั่งการนี้มักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติคนเป็นผู้นำที่มีความสามารถรู้จักวิธีในการชี้แนะและควบคุมบังคับบัญชาให้การทำงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นไปตามที่ต้องการมากที่สุดหน้าที่หลายด้านที่จะต้องปฏิบัติในการสั่งการก็คือผู้บริหารทุกคนจะต้องรู้จักทำการมอบหมายงานได้

ถูกต้องเข้าใจถึงหลักและวิธีของใจคนและสามารถกระตุ้นให้สอดคล้องและเข้ากันได้เป็นอย่างดี และรวมตลอดถึงมีศิลปะในการกระตุ้นส่งเสริมให้ฝ่ายต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มและอุทิศกำลังแรงกำลังความคิดให้ประโยชน์ต่องานขององค์การและรู้จักวิธีการขจัดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้ด้วย

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การบังคับหรือกำกับให้การทำงานต่างๆ เป็นไปตามแผนในการจัดการงานต่าง ๆ ให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ได้นั้นเพื่อที่จะให้แน่ใจได้ว่าการลงทุนเพื่อประกอบกิจการจะไม่สูญเปล่าและเพื่อให้มีการระมัดระวังป้องกันมิให้เกิดการสูญเสียผู้บริหารจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมงานของตนอยู่เสมอ การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมของผู้บริหารนั้นเริ่มแรกสุดผู้บริหารจะต้องทำการจัดระบบการรายงานเพื่อใช้สำหรับการควบคุมขึ้น โดยต้องพิจารณากำหนดข้อมูลหรือตัวเลขใดที่จำเป็นสำหรับการควบคุมบ้าง จากนั้นก็จะต้องกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขึ้น เพื่อใช้วัดผลการทำงานในการดำเนินการควบคุมวิธีการก็คือ ทำการวัดผลการดำเนินงานที่นำไปเพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงข้อเสียของงานที่ได้ทำไปแล้วนั้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการที่จะได้ทราบถึงปัญหาและดำเนินการแก้ไขสิ่งที่แตกต่างจากแผนได้ ซึ่งย่อมจะทำให้เกิดความแน่ใจได้ว่างานที่จะทำต่อ ๆ ไปนั้นมีทางที่จะสำเร็จตามแผนที่ได้ แม้ว่าได้ทางปฏิบัติการวางแผนจะต้องมาก่อนการควบคุมก็ตามแต่การมีการวางแผนแต่เพียงสิ่งเดียวและตรงตามเวลาตามแผนซึ่งได้คาดการณ์ไว้แล้วเท่านั้น ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการเสียหายจะไม่เกิดขึ้นผู้บริหารทุกคนจึงจำเป็นต้องติดตามควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ทราบได้ว่างานที่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ และจะต้องทำการแก้ไขสิ่งใด

สิทธิพงษ์ คำเจริญ (2554 : 19) สรุปว่าหน้าที่ในการบริหารทั้ง 5 ประการนี้จะเป็นหน้าที่สำคัญที่แยกออกมาให้เห็นถึงภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่พึงต้องปฏิบัติซึ่งถ้าหากจะพิจารณาขอบเขตของสิ่งที่ผู้บริหารต้องเกี่ยวข้องแล้วหน้าที่ในการบริหารของผู้บริหารทุกคนจะเกี่ยวกับการจัดการ 3 อย่าง คือ การจัดการเกี่ยวกับด้านความคิด การจัดการเพื่อให้มีการจัดแบ่งกิจกรรมทรัพยากรและสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้มีระเบียบในการปฏิบัติงานร่วมกันและการจัดการเกี่ยวกับคน หรือนั่นก็คือการจัดคนเข้าทำงานเพื่อให้ได้คนดีที่มีความสามารถ เหมาะสม การสั่งการ เพื่อให้คนงานหรือผู้ตาม ทั้งกรณีรายบุคคลและกลุ่มปฏิบัติงานด้วยดีและการควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติงาน

ของทุกฝ่ายเป็นไปตามแผนที่คาดคิดมากที่สุด หน้าที่ในการบริหารที่จะต้องจัดการงานสามสิ่งดังกล่าวนี้ นับได้ว่าได้ครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจะต้องเกี่ยวข้องในการบริหารองค์การทุกประการ

สรุปได้ว่า หน้าที่การบริหาร คือ กระบวนการในการบริหารการประสานการจัดการตามที่วางไว้จะก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ให้ได้ผลการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเพื่อเป็นไปตามแผนการที่วางไว้

การบริหารงบประมาณ

ระบบงบประมาณเป็นงานที่มีรายละเอียดมากมายเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจในหลักการการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณให้ชัดเจน เมื่องบประมาณรายจ่ายมีผลบังคับใช้แล้วก็เป็นที่ และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารที่จะต้องบริหารตามงบประมาณรายจ่ายนั้น รวมถึงการควบคุม การตรวจสอบ และการติดตามผลงบประมาณ เพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแผน นโยบายของผู้บริหารอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้บริหารโดยตรงในการบริหารงบประมาณให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของงบประมาณไว้ ดังนี้

ความหมายของงบประมาณ

งบประมาณ (Budget) เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อให้การบริหารงานองค์กรเกิดประสิทธิภาพ มีนักวิชาการให้ความหมายของงบประมาณ ดังนี้

ประพันธ์ สุริหาร (2542 : 8) ได้ให้ความหมายคำว่า งบประมาณ คือ แผนการใช้ทรัพยากรการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินซึ่งแสดงออกในรูปตัวเลข ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณของรัฐบาลหรือธุรกิจเอกชนก็ตาม ย่อมจะต้องประกอบด้วยแผนการจัดหารายรับและแผนการใช้จ่ายตามหลักสากลที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย งบประมาณจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่องบประมาณได้อนุมัติจากรัฐสภาเท่านั้น ตามหลักการบริหารแผนใหม่ถือว่างบประมาณเป็นมาตรการอันสำคัญยิ่งในการวางแผน การประสานงาน การรายงานผล และการควบคุมการปฏิบัติ

กล่าวอีกนัยหนึ่งนักบริหารสนใจในแง่ที่ว่าทำอะไรงบประมาณจึงจะเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารงาน ได้ผลดีที่สุด

อำนาจ ทองโปร่ง และศิริพงษ์ เสาภาชน (2547 : 9) ได้ให้ความหมายงบประมาณว่า หมายถึง แผนการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่แสดงในรูปของตัวเงินที่เสนอต่อรัฐสภา ในช่วงระยะเวลาหนึ่งกล่าวคือรัฐบาลจะเสนองบประมาณในรูปของร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อขออนุมัติดำเนินการต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งในแต่ละประเทศจะมีกฎหมายกำหนดไว้ว่ารัฐบาลจะต้องทำหรือเสนองบประมาณอย่างไร

กันตารณ สิงหชัย (2548 : 7) ได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการไว้ล่วงหน้าของหน่วยงานที่แสดงออกมาในรูปของค่าใช้จ่ายภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรืองบประมาณคือ แผนการที่เกี่ยวกับการรับและจ่ายเงิน เพื่อดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรหนึ่งภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โสภณัท แคว้สุจริต (2548 : 21) การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนงานการเงินที่แสดงถึงการประมาณการใช้จ่ายในระยะเวลาหนึ่งหรือตามวัตถุประสงค์และเป็น โครงการที่เป็นแนวทางของเงินหรือการจะได้เงินมาอย่างไรตามที่ต้องการและจะจ่ายอย่างไรนั่นเอง งบประมาณที่มีการวางแผนอย่างดีควรจะยึดหยุ่นได้ตามความต้องการของสถานการณ์

มณฑิธร น้อยบุคคี (2549 : 9) ได้ให้ความหมายของงบประมาณไว้ว่า หมายถึง แผนที่แสดงให้เห็นรายรับและรายจ่ายของรัฐบาล อันเป็นการประมาณหรือคาดคะเน กิจกรรมโครงการตลอดจนค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระยะเวลาหนึ่ง

สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน กิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ ที่แสดงถึงการประมาณการใช้จ่ายในระยะเวลาหนึ่งหรือตามวัตถุประสงค์และกิจกรรมโครงการตลอดจนค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระยะเวลาหนึ่งที่เป็นแนวทางของเงินหรือการจะได้เงินมาอย่างไรตามที่ต้องการและจ่ายอย่างไร งบประมาณที่มีการวางแผนอย่างดีควรจะยึดหยุ่นได้ตามความต้องการของสถานการณ์

ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ

งบประมาณเป็นปัจจัยของการบริหารงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ ดังนี้

ณรงค์ สัจพันโรจน์ (2536 : 3 ; อ้างถึงใน วรชยา สิริฐานิช. 2551 : 19-21) กล่าวว่า งบประมาณมีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ตามแผนงาน และกำลังเงินที่มีอยู่โดยมีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหล และการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง
2. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานจัดงบประมาณใช้จ่ายอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงานและสังคม โดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลไปสู่โครงการที่จำเป็น เป็น โครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน
3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของหน่วยงานมีจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายงบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้จ่ายเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้ และจัดสรรเงินงบประมาณ ไปในแต่ละด้านและมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้น ๆ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด
4. เป็นเครื่องมือและกระจายทรัพยากรและเงินงบประมาณที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมไปสู่จุดที่มีความจำเป็นและทั่วถึงที่จะทำให้หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและงานของหน่วยงาน เนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมทั้งหมดของแผนงานและที่จะดำเนินการในแต่ละปี พร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นหน่วยงานสามารถใช้จ่ายงบประมาณหรือเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงงานต่าง ๆ ที่ทำเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2535 : 17 ; อ้างถึงใน วรชยา สิริฐานิช. 2551 : 20-21)

กล่าวว่า งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอยู่หลายประการ รัฐบาลสามารถนำเอางบประมาณแผ่นดินมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ รัฐบาลสามารถจัดงานต่าง ๆ ทุกงานที่รัฐบาลประสงค์จะดำเนินการ ไว้ในงบประมาณตามที่รัฐบาลเห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตามกำลังเงินที่มีอยู่และให้ทุกภาคส่วนราชการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในงบประมาณนั้น ๆ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกันตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ งบประมาณเป็นรายจ่ายจำนวนมาก การใช้จ่ายของรัฐบาลหากใช้จ่ายให้ดีและถูกต้องจะสามารถพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมหาศาล โดยรัฐบาลต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลนำไปสู่โครงการที่จำเป็นและเป็นโครงการ ในด้านการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของประเทศมีจำกัด จึงจำเป็นจะต้องใช้งบประมาณให้เป็นเครื่องมือในการจัดสรร หรือใช้จ่ายทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการวางแผนในการจะใช้จัดสรรทรัพยากรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้านว่าจะจัดสรรไปด้านใดเท่าไร นานเท่าไร และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้นด้วย เพื่อจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4. เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ของประชาชน โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณไปสู่จุดที่ช่วยยกระดับฐานะของประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้สูงขึ้น เช่น จัดสรรงบประมาณให้มีการสร้างสาธารณูปโภค ถนนหนทาง ไปสู่ประชาชนที่ยากจนในชนบทให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนที่ยากจนสามารถใช้ขนส่งผลิตผลของตนเองออกขายสู่ตลาดภายนอกได้ เพื่อจะได้ราคาผลผลิตดีขึ้นทำให้มีรายได้สูงขึ้น เป็นต้น

5. เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศ รัฐบาลสามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศได้ โดยรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ เช่น เมื่อเศรษฐกิจมีภาวะเงินเฟ้ออยู่รัฐบาลก็ควรจัดสรรงบประมาณ โดยใช้นโยบายการเก็บเงินภาษีและรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาลให้มีรายรับงบประมาณให้มากกว่ารายจ่ายงบประมาณที่รัฐบาลจะใช้จ่ายออกไป

6. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานที่รัฐบาลดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศชาติเนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมทั้งหมดของงานและแผนงานรัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละปี ด้านสังคม ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตร ฯลฯ ว่ามีงานอะไรบ้างที่รัฐบาลจะดำเนินงานแต่ละด้านอย่างไร ดังนั้นรัฐบาลสามารถใช้งบประมาณที่แสดงถึงงานต่าง ๆ ที่รัฐบาลจะทำให้ประชาชนและประเทศชาติ เผชิญ และประชาสัมพันธ์เพื่อประชาชนจะได้ทราบว่า เงินภาษีอากรต่าง ๆ ที่ประชาชนได้เสียให้แก่รัฐนั้น รัฐได้นำมาทำประโยชน์อะไรให้แก่ประชาชน ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในการบริหารประเทศร่วมกับรัฐบาล ด้วยการเสียภาษีอากรด้วยความเต็มใจและศรัทธาในผลงานของรัฐบาลต่อไป

สำนักงบประมาณ (2530 : 1-3) อ้างถึงใน วรชยา สิริฐานิช. 2551 : 21-23) ได้ให้ความสำคัญงบประมาณของรัฐบาล ดังนี้

1. งบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารนโยบายเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ เพื่อช่วยให้บรรลุความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การใช้งบประมาณเพื่อเสริมสร้างความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ผลของการใช้จ่ายหรือไม่ใช้จ่ายของรัฐบาล ตลอดจนผลของการจัดเก็บภาษีเพื่อขยายรายรับของรัฐบาลนั้นมีความสำคัญในฐานะที่เป็นส่วนนำของการสร้างความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

1.2 การใช้งบประมาณเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศภายใต้ภาวะการณ์ที่รัฐบาลต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนานั้นมักจะประสบปัญหาการขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินควบคู่ไปด้วยเสมอ ตามธรรมชาติแล้วระบบเศรษฐกิจแบบเบ็ดเสร็จมีลักษณะที่เคลื่อนไหวกว้างไกลไปจากระดับที่มีดุลยภาพอยู่เสมอ เนื่องจากการลงทุนภาคเอกชน อาจเป็นผลให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือภาวะเงินเฟ้อ จนสร้าง

ความเค็ดรื้อนให้แก่ประชาชน แนวทางหรือ นโยบายหนึ่งที่รัฐบาลอาจใช้เป็นเครื่องมือกำกับและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้คืก็คือ การกำหนดนโยบายด้านรายรับและรายจ่ายของรัฐบาล

1.3 การใช้งบประมาณเพื่อการจัดสรรทรัพยากรและการกระจายรายได้ความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากปัญหาของการจัดสรรทรัพยากรกับการกระจายรายได้ในประชากรกลุ่มต่าง ๆ ของประเทศมักจะปรากฏอยู่เสมอการใช้งบประมาณโดยกำหนดโครงสร้างและแบบแผนรายได้รายจ่ายที่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านภาษีและการช่วยเหลือที่สะท้อนอยู่ในงบประมาณ เป็นมาตรการ โดยตรงที่จะส่งผลต่อการจัดสรรทรัพยากรและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

2. งบประมาณช่วยกำหนดขอบเขตภารกิจของรัฐบาลให้สอดคล้องกับปัจจัยในการบริหารงานต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลนั้นมีลักษณะคล้ายกับของเอกชนมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แตกต่างกันบ้างก็ตามแต่ในการดำเนินงานย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เช่นเดียวกัน งบประมาณจึงถูกนำมาใช้เพื่อเสริมประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจและในการบริหารราชการ การงบประมาณมีองค์ประกอบที่เป็นกลไกย่อย ๆ สำหรับการพิจารณาจัดสรรทรัพยากร การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดขนาดและระดับปริมาณทรัพยากรที่ควรใช้วิธีการดำเนินงานและการกำกับติดตามผลการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานนั้น ๆ องค์ประกอบต่าง ๆ จึงเป็นกลไกให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. งบประมาณเป็นเครื่องมือรัฐสภา และประชาชนในการตรวจสอบ ดูแลการบริหารราชการแผ่นดิน โดยระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐสภาในฐานะผู้แทนประชาชนย่อมมีหน้าที่ที่จะกำหนดนโยบายและตรวจสอบผลงานที่ได้มอบหมายให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานและประชาชนในฐานะเจ้าของประเทศเป็นผู้เสียภาษีอากรต้องช่วยกันดูแลการใช้จ่ายเงินในการบริหารประเทศด้วย โอกาสที่รัฐหรือประชาชนจะได้วินิจฉัยงานต่าง ๆ ของราชการแผ่นดิน ตลอดจนการพัฒนาประเทศในรอบหนึ่ง ๆ นั้น พิจารณาได้จากแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีที่แสดงให้เห็นรายละเอียดภารกิจต่าง ๆ ของรัฐบาล นอกจากนี้งบประมาณยังเป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่จะแสดงให้ประชาชนและรัฐสภาได้ทราบถึงผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือผลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล

4. งบประมาณเป็นเครื่องมือของนักบริหารชั้นสูงในการจัดการและควบคุมการปฏิบัติโครงการ งบประมาณมีความสำคัญต่อหน้าที่ในการบริหาร 3 ประการ คือ

4.1 ความสำคัญต่อการวางแผน การงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของฝ่ายบริหาร เพราะในการจัดทำงบประมาณฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของงานที่จะทำและระยะเวลาของการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวรวมตลอดถึงหน้าที่ของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้งานบรรลุถึงผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 ความสำคัญต่อการประสานงาน เมื่อได้กำหนดแนวนโยบายวัตถุประสงค์เป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแล้ว เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องวางแผนการดำเนินงานในหน่วยงานของตนแผนแต่ละหน่วยงานนี้ก็คือแผนงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ แต่ก่อนที่จะกำหนดเป็นแผนงบประมาณของหน่วยงานนั้นได้ ต้องมีการนำแผนงบประมาณของหน่วยงานทั้งหลายมาพิจารณาร่วมกันแผนงานของหน่วยงานเหล่านั้นจะต้องเป็นไปตามนโยบายของส่วนรวมไม่ขัดแย้งกันกับนโยบายของฝ่ายบริหารและช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ประสานกันได้

4.3 ความสำคัญต่อการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน นอกจากงบประมาณจะมีความสำคัญต่อการวางแผนล่วงหน้าและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้วฝ่ายบริหารยังสามารถใช้แผนงบประมาณเป็นเครื่องมือติดตามควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

5. งบประมาณเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความเหมาะสมและความถูกต้องของระบบการทำงาน อีกทั้งช่วยเป็นแนวทางใช้เกณฑ์มาตรฐานของปัจจัยการผลิตเพื่อให้เกิดเอกภาพทั่วทุกหน่วยงานในราชการ กล่าวคือ

5.1 หน่วยงานทุกหน่วยงาน มีหน้าที่ที่จะต้องปรับปรุงด้านการจัดการของตนเองเพื่อหาวิธีดำเนินกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การจัดระบบองค์กรภายในหน่วยงานใหม่หรือการผลักดันให้หน่วยงานปรับปรุงวิธีการทำงานหรือลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หรือเลือกใช้วิธีการใหม่แทน ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตามในการปฏิบัตินั้นจะต้องมีการทบทวนแผนงานและปรับปรุงการจัดการพร้อม ๆ กันไป

5.2 เกณฑ์มาตรฐานระดับของงบประมาณนั้นควรตั้ง โดยอิงเกณฑ์มาตรฐานที่สะท้อนถึงความสำคัญระหว่างปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการบริหารกับระดับบริการที่ผลิตออกมา เกณฑ์มาตรฐานจะช่วยกำหนดว่าถ้าบริการเพิ่มขึ้นจำนวนหนึ่ง ระดับปัจจัยการผลิตจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยเท่าไร เกณฑ์มาตรฐานนี้จะแตกต่างกันตามลักษณะงานและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อได้เกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมในการกำหนดงบประมาณจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

วรัชยา สิริฐานิช (2551 : 23) สรุปว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารและก่อให้เกิดการพัฒนาหน่วยงานรวมทั้งบริหารประเทศและงบประมาณยังเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพได้ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งช่วยในการกระจายรายได้ให้เป็นธรรมไปสู่ประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศไทยงบประมาณเป็นนโยบายเศรษฐกิจและการคลังของประเทศที่ช่วยให้บรรลุความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและยังเป็นเครื่องมือของรัฐบาลและประชาชนในการตรวจสอบดูแลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ทั้งยังเป็นเครื่องมือของนักบริหารชั้นสูงในการจัดการและควบคุมการปฏิบัติตามโครงการอีกด้วย งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนดังนี้ (เสนห์ เหล่าเสนา. 2544 : 48)

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศทุกงานทุกองค์กรที่รัฐบาลประสงค์ดำเนินการจะจัดไว้ในงบประมาณ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกันตามแผนงานที่วางไว้เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงาน
2. เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศ การใช้จ่ายของรัฐบาลหากใช้จ่ายให้ดีและถูกต้องจะสามารถพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมหาศาล
3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด
4. เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ประชาชนที่เป็นธรรม โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณไปสู่จุดที่ช่วยยกฐานะของประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้สูงขึ้น

5. เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศ โดยรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ

6. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชน และประเทศชาติเนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมทั้งหมดของงานและแผนงานที่รัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละปี

เทศ แก้วกสิกรรม (2539 : 7-16 ; อ้างถึงใน กัณฑ์ธรรม์ สิงหชัย. 2548 : 7-10) ได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของงบประมาณไว้ว่า ในการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามย่อมต้องประกอบด้วยปัจจัยในการบริหาร 4 ประการ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และการจัดการ (Management) การเงินและงบประมาณนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างมากระบบงบประมาณจะเป็นตัวกำหนดวงเงินจัดท่างบประมาณได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษในราวคริสต์ศตวรรษที่ 16-17 ซึ่งเป็นสมัยที่สภาผู้แทนราษฎรได้ประสบความสำเร็จในการสงวนอำนาจที่จะอนุมัติรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดท่างบประมาณในแบบปัจจุบันนี้มีความสัมพันธ์กับวิวัฒนาการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้มีการจัดท่างบประมาณแผ่นดินขึ้นในประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรปอย่างแพร่หลาย และในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็ได้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ ซึ่งความสำคัญของงบประมาณ มีดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารนโยบายเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ
2. งบประมาณช่วยกำหนดขอบเขตภารกิจของรัฐบาลให้สอดคล้องกับปัจจัยในการบริการงานต่าง ๆ
3. งบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐสภาและประชาชนในการตรวจสอบดูแลการบริหารราชการ
4. งบประมาณเป็นเครื่องมือของนักบริหารชั้นสูงในการจัดการและควบคุมการปฏิบัติตามโครงการ
5. งบประมาณเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความเหมาะสมและความถูกต้องของระบบการทำงานอีกทั้งช่วยเป็นแนวทางใช้เกณฑ์มาตรฐานของปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดเอกภาพทั่วทุกหน่วยงานราชการ

สำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544 : 96-98) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงบประมาณ ดังนี้

1. ความสำคัญของงบประมาณระดับรัฐบาล งบประมาณเป็นแผนแม่บททางการคลังของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วย รายได้ซึ่งคาดว่าจะเก็บได้และรายจ่ายซึ่งกำหนดว่าจะจ่ายงบประมาณ จึงเป็นเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารประเทศและพัฒนาประเทศ ความสำคัญของงบประมาณระดับรัฐบาลมีดังนี้

1.1 รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

1.2 มุ่งให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

1.3 เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการวางแผนดำเนินการของรัฐ ซึ่งการวางแผนดำเนินงานของกระทรวงต่าง ๆ จะต้องพิจารณาเอกสารงบประมาณประจำปีด้วย เนื่องจากงบประมาณเป็นแผนแม่บททางการคลังที่แสดงเจตนารมณ์ของรัฐบาล โดยหน่วยงานต่างๆ จะต้องวางแผนให้สอดคล้องและสนับสนุนเจตนารมณ์ของรัฐบาล

1.4 เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารงบประมาณจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงาน โดยสามารถที่จะตรวจสอบการปฏิบัติงานต่างๆ ว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนและ โครงการที่กำหนดหรือไม่

1.5 เป็นเครื่องมือในการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพ งบประมาณจะทำหน้าที่ในการประสานแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐบาลให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

1.6 เป็นเครื่องมือของฝ่ายนิติบัญญัติที่ใช้ในการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยที่รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบแก่งบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลเสนอก่อน รัฐบาลจึงสามารถใช้จ่ายเงินตามรายการในงบประมาณได้

1.7 เป็นเครื่องในการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลเอกสารงบประมาณเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงแผนงานต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้นเพื่อประชาชน ทำให้ประชาชนทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลค่าใช้จ่าย ตลอดจนผลที่ได้รับจากการที่ประชาชนได้เข้าใจและรู้ถึงฐานะรัฐบาลย่อมจะเกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือสนับสนุนรัฐบาล

2. ความสำคัญของงบประมาณระดับองค์กร ไม่ว่าจะเป็องค์กรของรัฐหรือของเอกชน ส่วนใหญ่จะมีการจัดทำงบประมาณในแต่ละองค์กรไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ เพราะการจัดทำงบประมาณจะมีความสำเร็จต่อองค์กร ดังต่อไปนี้

2.1 เป็นเครื่องมือในการวางแผนขององค์กร ไม่ว่าจะเป็องค์กรการศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ข้อมมีทรัพยากรทางการเงินที่จำกัด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะถ้าองค์กรต่าง ๆ ไม่มีการจัดทำงบประมาณไว้ล่วงหน้าจะทำให้การวางแผนการหารายได้และการใช้จ่ายเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าเป็องค์กรของรัฐก็จะต้องวางแผนการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระดับประเทศด้วย

2.2 เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ สามารถควบคุมการบริหารในหน่วยงานงานของตนจากงบประมาณ เพราะการใช้งบประมาณในแต่ละปีนั้นผู้ใช้จะต้องมีการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงานในแต่ละงวด ผู้บริหารก็จะตรวจได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนและโครงการที่กำหนดจากองค์กรหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนจะแก้ไขปรับปรุงได้อย่างไร

2.3 เป็นเครื่องมือประสานงานภายในองค์กร การที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ มอบหมายให้บุคคลในหน่วยงานไปเขียนโครงการของงบประมาณในด้านต่าง ๆ จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความต้องการในการปฏิบัติงานในปีต่อไป

2.4 เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการปฏิบัติงานในองค์กร ผู้บริหารข้อมต้องการให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาความขัดแย้งมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน จึงได้มีการนำเอาระบบงบประมาณมาใช้ในการกระตุ้นการปฏิบัติงาน

กันตธรณ์ สิงหชัย (2548 : 10) กล่าวว่า งบประมาณ มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการขององค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การจัดการด้านงบประมาณถือว่าเป็นหัวใจอันสำคัญที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อคุณภาพของการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

สรุป ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ คือ การดำเนินงานด้านงบประมาณ จะมีการใช้จ่ายเงินอย่างไรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด และบริหารงบประมาณ อย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการวางแผน และเตรียมการในกระบวนการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด

การบริหารงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล

การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญในเรื่อง การจัดการงบประมาณ จึงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ต้องนำมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บรายได้หรือการจัดหารายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณที่ได้จากการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอย่างเดียว ไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจุบันการบริหารงบประมาณของผู้บริหาร ข้าราชการประจำ พนักงานข้าราชการ ประจำ พนักงานข้าราชการการเมือง ต้องมีความเข้าใจให้ถูกต้อง เพื่อการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ตลอดจนการใช้จ่ายงบประมาณให้ประหยัด และมีประสิทธิภาพตามที่ กระทรวงมหาดไทยจัดสรรมาให้ อีกทั้งการบริหารงบประมาณ ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบแล้วย่อม ทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและส่วนรวมได้

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จากนักวิชาการหลายท่านมาบูรณาการเป็นกรอบที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการบริหารงาน งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล (ชลนิภา รัตตะเวทิน. 2547 : 27 – 42 ; อ้างถึงใน กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 29) ดังนี้

ระบบงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ระบบงบประมาณของท้องถิ่นแต่เดิมเป็นระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line Item) กล่าวคือ การจัดทำงบประมาณหรือการใช้จ่ายเงินนั้น ไม่จำเป็นต้องกำหนดแผนพัฒนา หรือแผนงาน โครงการขึ้นมาก่อน จะใช้จ่ายเงินหมวดรายจ่ายใดก็สามารถนำไปตั้งแสดงรายจ่าย ในหน่วยงานได้เลย หากจำเป็นทั้ง 11 หมวดรายจ่าย (เดิมหมวดรายจ่ายมี 11 หมวด ได้แก่ หมวดเงินเดือน หมวดค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย หมวดค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น หมวดค่าครุภัณฑ์

และหมวดที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) สามารถนำไปตั้งงบประมาณรายจ่ายได้ ทั้ง 11 หมวดรายจ่าย
 ดังนี้ งบประมาณแบบแสดงรายการจึงควบคุมงบประมาณที่หมวดรายจ่ายต่าง ๆ ปัจจุบันองค์การ
 บริหารส่วนตำบลยังคงใช้ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ แม้ว่าจะระบบงบประมาณขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะมีระบบงบประมาณที่ต่างกันในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย
 ตระหนักถึงภาระหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มมากขึ้นประกอบกับสภาพการณ์ที่
 เปลี่ยนแปลงไปทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นที่ต้องปรับบทบาทตนเองให้สอดคล้องตาม
 บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
 วิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำไป
 ปฏิบัติ เนื้อหาของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ชีดหลักการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีอิสระเป็นประการสำคัญกล่าวคือ
 อำนาจอนุมัติตามระเบียบดังกล่าวเป็นของคณะผู้บริหารหรือสภาท้องถิ่นเท่านั้นยกเว้นการขอยกเว้น
 การปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ซึ่งเดิมเป็นของกระทรวงมหาดไทย ปัจจุบันได้มอบให้ผู้ว่าราชการ
 จังหวัดเป็นผู้อนุมัติแทน

ลักษณะงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
 กำหนดให้ใช้แบบเดียวกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นทั้งนี้เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บสถิติ และเป็นงบประมาณแบบแผนงาน โครงการ เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น
 สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนวางแนวทางพัฒนาท้องถิ่น ได้อย่าง
 มีหลักการแผนงานตามระบบงบประมาณจะต่างกับแผนปฏิบัติการ ได้แก่ แผนปฏิบัติการคือ ผลการ
 วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
 นำมาจัดลำดับความสำคัญพิจารณาดำเนินการก่อน หลัง ส่วนแผนตามระบบงบประมาณเป็นผลมา
 จากการศึกษาถึงภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยเงินรายจ่ายประจำขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลให้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี และให้มีประมาณการรายรับประกอบ
 งบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล
 อาจจำแนกเป็น

1. งบประมาณรายจ่ายทั่วไป หรือรายจ่ายตามแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำงบประมาณได้โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

2. งบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกเป็นสองลักษณะ คือ

2.1 รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น

2.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วยหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายละเอียดประเภทรายจ่ายงบกลาง หมวดรายจ่ายต่างๆ กำหนดไว้ตามบัญชีการจำแนกประเภทรายรับรายจ่าย และเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามที่กรมการปกครองกำหนด

การตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากที่กล่าวมาแล้วว่าระบบงบประมาณของท้องถิ่นมีองค์ประกอบเพียงประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่ายเท่านั้น ซึ่งไม่ยุ่งยากแต่ปรากฏว่าเวลาปฏิบัติหน้าที่จริงมีผิดพลาดมากเนื่องจากระบบงบประมาณมีรายละเอียดมากมาย และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานยังไม่มีหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณของท้องถิ่นที่ชัดเจนนัก จึงสรุปหลักการตั้งงบประมาณ การตรวจสอบงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณไว้ดังนี้ (จุฑามาศ จักรแก้ว, 2550 : 20)

1. งบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกประเภททุกรายการจะต้องตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เพราะถ้าไม่มีรายการในงบประมาณรายจ่ายแล้วจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินไม่ได้และเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยกำหนดได้เป็นอย่างอื่น เช่น การยืมเงินสะสม หรือเงินอุทิศให้เฉพาะเจาะจง เป็นต้น

2. การตั้งงบประมาณรายจ่ายทุกประเภท ทุกรายการ จะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบ และกฎหมายที่กำหนดไว้จะไปใช้จ่ายนอกเหนือขอบเขตอำนาจหน้าที่ไม่ได้

3. ตั้งงบประมาณตามรูปแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้เป็นแบบอย่างเดียวกันกับท้องถิ่น

กระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แล้วอีกอย่างหนึ่งคือการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือการบริหารงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ได้ใช้จ่ายไป โดยให้หน่วยงานสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำและใช้จ่ายเงินงบประมาณของรัฐไปนั้น ได้ผลเป็นอย่างไร กล่าวคือจะพิจารณาว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ ในการทำงานนั้นมีปัญหาอุปสรรค อย่างไร และได้ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างไร เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาการตั้งงบประมาณในปีต่อไป หรือปรับปรุงวิธีการจัดสรรหรือการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณต่อไปซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (จุฬามาศ จักรแก้ว, 2550 : 21)

1. การจัดทำงบประมาณ เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการด้านงบประมาณ ซึ่งสำนักงานงบประมาณมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม มีขั้นตอนการจัดทำดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่งบประมาณขอให้ทุกส่วนในหน่วยงานชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดทำประมาณการรายรับรายจ่ายต่อไป

1.2 เจ้าหน้าที่งบประมาณจัดทำประมาณการรายรับและรายจ่ายเพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เสนอต่อคณะผู้บริหารเพื่อพิจารณาต่อไป

1.3 คณะผู้บริหารนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคมของทุกปี

1.4 เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบให้นำขงองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้วให้นำขงองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนตำบลลงนามในข้อบัญญัติจากนั้นได้ประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติต่อไป

1.5 ให้ปีละประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไว้โดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องไม่สามารถเสนอข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 สิงหาคม ให้นำยกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอขออนุญาตเพื่อ ขออนุมัติ ในการขยายเวลาเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต้องจัดทำ เป็นข้อบัญญัติ เช่น เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น

กระบวนการของงบประมาณหรือวงจรงบประมาณจะเริ่มต้นจากการจัดทำงบประมาณ หรือเตรียมงบประมาณตั้งแต่หน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไป จนถึงคณะรัฐมนตรีอนุมัติและนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีลำดับขั้นของการจัดเตรียมหรือการจัดทำงบประมาณจะประกอบด้วยขั้นตอน การทำงาน 5 ขั้นตอน (สุภารัตน์ อักพิน. 2553 : 29-30) ดังนี้

1) การแจ้งให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณประจำปีในแต่ละปีสำนักงานงบประมาณ จะแจ้งให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่จะต้องของบประมาณประจำปี โดยแจ้งให้กระทรวงทราบ ถึงนโยบายของรัฐบาลและสั่งการให้แต่ละหน่วยงานทำคำของบประมาณตามกำหนดระยะเวลาที่ ได้กำหนดไว้ตามปฏิทินของปีงบประมาณสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่หารายได้ก็จะต้องประมาณ การรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในขณะเดียวกันหน่วยงานอื่นที่จะมีรายได้จากการทำงานก็จะต้องทำ การประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะได้รับด้วย

2) การกำหนดนโยบายงบประมาณประจำปีในการจัดทำงบประมาณในแต่ละปี จะต้องมีการกำหนดการหารายได้และการใช้จ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและ ฐานะการเงินการคลังและภาวะเศรษฐกิจของประเทศโดยปกติวงเงินตามคำของบประมาณของ หน่วยงานต่าง ๆ จะมีจำนวนที่สูงมาก ดังนั้นปัญหาสำคัญก็คือจะกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีเป็นจำนวนเท่าใดจึงเหมาะสมที่สุด ซึ่งมักจะพิจารณาโยบายการกำหนดวงเงิน งบประมาณนั้น รัฐบาลจะพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลทางเศรษฐกิจ 4 หน่วยงาน คือ สำนักงานงบประมาณ สำนักเศรษฐกิจการคลังธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ในการกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายนั้นจะพิจารณาถึงประมาณการรายรับ และฐานะการคลังของรัฐบาลประกอบเพื่อให้ได้วงเงินงบประมาณที่เหมาะสมหลังจากที่ได้วงเงิน งบประมาณแล้วก็จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการขั้นต่อไป

3) การจัดทำงบประมาณรายรับและค่าของงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน
เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติวงเงินงบประมาณรวมและวงเงินของแต่ละกระทรวงแล้ว สำนัก
งบประมาณก็จะแจ้งให้กระทรวงและหน่วยงานทราบพร้อมทั้งทิศทางงบประมาณของรัฐบาลใน
ปีนั้น เพื่อให้หน่วยงานรับไปปฏิบัติหลังจากนั้นกรมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละกระทรวงก็
จะต้องปรับวงเงินการใช้จ่ายหรือการหารายได้ให้อยู่ในวงเงินที่ได้กำหนดไว้เพื่อส่งให้สำนัก
งบประมาณต่อไป

4) การพิจารณาค่าของประมาณการรายได้ของสำนักงบประมาณเมื่อสำนัก
งบประมาณได้รับค่าของงบประมาณและประมาณการรายได้ที่ปรับปรุงแล้วของหน่วยงานต่าง ๆ
ก็จะทำการวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เพื่อให้รัฐบาล
พิจารณาอนุมัติวงเงินและรายละเอียดของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

5) การเสนองบประมาณประจำปีต่อรัฐสภาเมื่อนักงบประมาณพิจารณา
รายละเอียดของงบประมาณของกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เสนอมามีความเหมาะสม
สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลแล้วก็จะพิจารณา
ปรับปรุงทำเอกสารงบประมาณและร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเสนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อ
อนุมัติอีกครั้งหนึ่งและนำเสนอต่อรัฐสภาต่อไป

2. การอนุมัติงบประมาณ หมายถึง การพิจารณาอนุมัติข้อเสนอร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งเอกสารงบประมาณซึ่งฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเสนอต่อฝ่าย
นิติบัญญัติหรือรัฐสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อคณะผู้บริหารได้เสนอร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพร้อมกับรายละเอียดของงบประมาณแล้ว
ในขั้นตอนต่อไปก็เป็นการพิจารณาอนุมัติร่างข้อบัญญัติงบประมาณของสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบล ถ้าดับขั้นตอนในการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

ในการพิจารณางบประมาณของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะแบ่งการพิจารณา
เป็น 3 วาระ คือ

วาระที่หนึ่ง เป็นการพิจารณาว่าจะรับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่
คณะผู้บริหารเสนอหรือไม่ จะไม่มีการพิจารณาในรายละเอียดหรือเปลี่ยนแปลงรายการใช้จ่าย
ที่คณะผู้บริหารเสนอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการจากคะแนนเสียงไม่น้อย
กว่าสองในสามถือว่าคณะผู้บริหารจะหมดวาระลงทันที

วาระที่สอง เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้วก็จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแปรญัตติขึ้นมาเพื่อพิจารณารายละเอียดของงบประมาณต่อไป คณะกรรมการแปรญัตติที่ตั้งขึ้นมานั้น โดยปกติก็จะประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

วาระที่สาม เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ประชุมพิจารณาการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามที่คณะกรรมการแปรญัตติเสนอ หรือสงวนสิทธิการแปรญัตติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เรียงตามลำดับในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้วก็จะพิจารณาในวาระที่สาม โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสมของร่างข้อบัญญัติงบประมาณอีกครั้งหนึ่ง ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบก็ถือว่าเสร็จสิ้นกระบวนการนี้ต่อไปก็ส่งให้นายอำเภอลงนามอนุมัติเพื่อประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติต่อไป ถ้านายอำเภอไม่อนุมัติจะต้องส่งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาทบทวนใหม่ ภายใน 15 วัน

2.1 การพิจารณาของนายอำเภอ เมื่อร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็ส่งให้นายอำเภอเพื่อลงนามอนุมัติเพื่อประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติต่อไป

2.2 ข้อห้ามในการแปรญัตติ ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะกรรมการแปรญัตติห้ามมิให้มีการแปรญัตติหรือกระทำการใด ๆ มีผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าโดยตรง หรือโดยอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่ายนั้น

3. การบริหารงบประมาณหรือการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ปกติการใช้จ่ายเงิน หรือการก่อหนี้ผูกพันต้องมีรายการปรากฏในงบประมาณรายจ่ายหากการใช้จ่ายเงินแต่ละรายการ ไม่สามารถตอบสนองนโยบายของผู้บริหารได้ครบถ้วนทุกรายการเนื่องจากบางรายการตั้งจ่ายไว้ไม่เพียงพอ ตั้งจ่ายไว้มากเกินไป หรือไม่ได้ตั้งใจไว้ผู้บริหาร จึงต้องมีการปรับแผนการจ่ายเงินงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง ทั้งนี้จะเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้คำนึงถึงสถานะการเงินและการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย ได้แก่

3.1 การบริหารเงินงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ซึ่งมีขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้

3.1.1 การโอนเงินงบประมาณรายจ่าย โดยเจ้าหน้าที่งบประมาณเป็นผู้เสนอต่อ
คณะผู้บริหารเพื่ออนุมัติ

3.1.2 การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
ที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยนหรือ โอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ โดยคณะผู้บริหารเป็นผู้
เสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่ออนุมัติ

3.1.3 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณ
รายจ่าย โดยเจ้าหน้าที่งบประมาณเป็นผู้เสนอต่อคณะผู้บริหาร เพื่ออนุมัติ

3.1.4 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณราย
จ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยนหรือ โอนไปตั้ง
จ่ายเป็นรายการใหม่ โดยคณะผู้บริหารเป็นผู้เสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่ออนุมัติ

3.1.5 ในกรณีที่มีการเบกคัดปี การโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลง คำชี้แจง
ประมาณการรายการที่ได้เบกคัดปีหรือขยายเวลาให้เบกคัดปีไว้ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุมัติ
จากผู้มีอำนาจให้เบกคัดปีได้ หรือขยายเวลาเบกคัดปี ตามระเบียบของทางราชการ

3.1.6 การใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธี
การงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541

3.1.7 การตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รูปแบบรายละเอียดการ โอนเงิน
งบประมาณและบัญชีขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงประมาณการรายรับและงบประมาณรายจ่ายเป็นไป
ตามที่กรมการปกครองกำหนด

3.2 การบริหารเงินงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน
การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2541 ซึ่งมีขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้

3.2.1 การยืมเงินสะสมจ่าย กรณีไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ องค์การ
บริหารส่วนตำบล สามารถยืมเงินสะสมมาจ่ายได้ในกรณีไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้เฉพาะ
หมวดรายจ่ายประจำเท่านั้น

3.2.2 การยืมเงินสะสมทรงจ่าย กรณีได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้แล้ว สามารถยืมเงินสะสมมาจ่ายได้ในกรณีได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้เฉพาะหมวดรายจ่ายประจำ เท่านั้น

3.2.3 การจ่ายเงินขาดเงินสะสม องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจ่ายขาดเงินสะสมได้ในกรณีที่มีเงินสะสมมาก สามารถนำไปตั้งจ่ายได้ทุกหมวดรายจ่าย โดยคณะผู้บริหาร จะต้องเสนอร่าง ของจ่ายขาดเงินสะสมคล้ายกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

3.3 การบริหารเงินงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 3 ปี พ.ศ. 2544 ตามแผนงาน และโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีขั้นตอนพอสรุปได้ ดังนี้

3.3.1 การซื้อการจ้างให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศไทยและกิจการของคนไทยตามหลักเกณฑ์พอสรุปได้ดังนี้

1) ห้ามกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งอาจมีผลกีดกันไม่ให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายพัสดุที่ผลิตในประเทศไทยหรือกิจการของคนไทยสามารถเข้าแข่งขันในการเสนอราคากับองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ในกรณีพัสดุที่ต้องการซื้อหรือจ้างทำ มีประกาศมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วให้กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือรายการในการก่อสร้างตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3) กรณีพัสดุที่ต้องการซื้อหรือจ้างทำยังไม่มีประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมให้กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือรายการในการก่อสร้าง

4) ในกรณีพัสดุที่ต้องการซื้อหรือจ้างทำ มีประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว แต่มีผู้ได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานไม่ถึงสามราย และหรือมีผู้ได้รับการจดทะเบียนไว้กระทรวงอุตสาหกรรมแล้วให้กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือรายการในการก่อสร้างตาม 2) หรือ 3) และระบุความต้องการเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำในประเทศไทย

5) การกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือรายการในการก่อสร้าง 3) หรือ 4) ให้ถือตามที่ปรากฏในบัญชีคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำขึ้นถึงเดือนก่อนหน้าเดือนที่จะประกาศซื้อหรือจ้าง

6) ในกรณีมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะหรือรายการ ในการก่อสร้างแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตาม 2) , 3) หรือ 4) หรือได้ดำเนินการตาม 2) , 3) หรือ 4) แล้วแต่ไม่สามารถซื้อหรือจ้างได้ หรือมีหลักฐานปรากฏชัดว่าหากซื้อหรือจ้างแล้วจะเกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลให้แจ้งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

7) การซื้อหรือการจ้างตาม 2) , 3) หรือ 4) ถ้ามีผู้เสนอราคาเสนอผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในระหว่างการขอรับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานหรือการจดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรม โดยแนบใบรับมาพร้อมกับใบเสนอราคา หากผลิตภัณฑ์นั้นได้รับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานหรือได้รับการจดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมภายใน 10 วันทำการนับจากวัดถัดจากวันเสนอราคา

8) การซื้อหรือการจ้างตาม 3) หรือ 4) นอกจากการก่อสร้างในกรณีที่ผู้เสนอราคาผลิตภัณฑ์แสดงเครื่องหมายมาตรฐาน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมเสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำของผู้เข้าแข่งขันรายอื่นไม่เกินร้อยละ 15 ได้ต่อรองราคาของผู้เสนอผลิตภัณฑ์ที่แสดงเครื่องหมายมาตรฐาน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมรายที่เสนอราคาต่ำสุด หากต่อรองราคาที่ลดลงสูงกว่าราคาต่ำสุด ไม่เกินร้อยละ 10 หรืออัตราที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคารายนั้น

9) การซื้อและการจ้างนอกจากกรณีดังกล่าวใน 2) , 3) หรือ 4) แต่ไม่รวมถึง การจ้างก่อสร้างให้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้เสนอราคาระบุแหล่งกำเนิดหรือประเทศที่ผลิตด้วย ในกรณีที่ผู้เสนอราคาผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งกำเนิดหรือผลิตในประเทศไทย หรือกิจการของคนไทย เสนอราคาสูงกว่า ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่มีแหล่งกำเนิดหรือไม่ได้ผลิตในประเทศไทยหรือกิจการที่ไม่ใช่ของคนไทยไม่เกินร้อยละ 15 ให้ต่อรองราคาของผู้เสนอราคาผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งกำเนิดหรือผลิตในประเทศไทยหรือกิจการของคนไทยรายที่เสนอถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดซึ่งมีคุณสมบัติเป็น

ประโยชน์ต่อทางราชการและเสนอราคาต่ำสุด หากต่อรองราคาแล้วราคาทีลดลงสูงกว่าราคาต่ำสุด ไม่เกินร้อยละสามหรืออัตราที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคารายนั้น

10) การเปรียบเทียบราคาให้พิจารณาราคาที่อยู่ในฐานเดียวกัน โดยให้พิจารณารวมภาษี ราคาแยกภาษี หรือราคาขกเว้นภาษี ตามหลักเกณฑ์ที่ได้ประกาศให้ผู้เสนอราคาทราบแล้วแต่กรณี

11) ราคาที่ซื้อหรือจ้างให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดสำหรับวิธีซื้อหรือจ้างแต่ละวิธีการซื้อหรือจ้างที่ดำเนินการด้วยเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ ซึ่งไม่สามารถเจรจากับแหล่งเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งได้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมพืชผลที่ผลิตในประเทศ หรือกิจการของคนไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในกรณีที่พืชผลผลิตได้ไม่เพียงพอความต้องการในประเทศ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขกเว้นการส่งเสริมพืชผลประเภทหรือชนิดดังกล่าวได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

สุภรัตน์ อัครพิน (2553 : 32-33) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณหรือการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณผ่านการอนุมัติของรัฐสภาและประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ก็ถึงขั้นตอนที่จะนำเงินงบประมาณ ไปใช้จ่ายในขั้นตอนของการใช้งบประมาณนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนของการบริหารงบประมาณซึ่งแบ่งขั้นตอนเป็น 2 ขั้นตอนคือ การทำงานของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจและการทำงานของสำนักงานงบประมาณ ซึ่งจะพิจารณาโดยสังเขป ดังนี้

1) ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ใช้งบประมาณก็จะทำการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อไปทำงานตามแผนงานและโครงการต่างๆ ที่ได้ของงบประมาณไว้โดยจะต้องทำแผนการใช้จ่ายของเงินประจำงวดจากสำนักงานงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติจากสำนักงานงบประมาณและทำการใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการแล้วหน่วยงานจะต้องทำบัญชีรับจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยส่งหลักฐานการใช้จ่ายให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบและรายงานการปฏิบัติงานให้สำนักงานงบประมาณทราบ

2) การทำงานของสำนักงานงบประมาณ สำนักงานงบประมาณจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน

งบประมาณแผ่นดินสำนักงานงบประมาณจะทำการวิเคราะห์และอนุมัติค่าของงบประมาณประจำงวดของหน่วยงานต่าง ๆ โดยพิจารณาให้เป็นไปตามแผนงานหรือโครงการที่ได้เสนอไว้ในกรณีที่หน่วยงานขอเปลี่ยนรายการจากงบประมาณที่ได้ตั้งไว้ สำนักงานงบประมาณก็จะพิจารณาความเหมาะสมของการเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าว โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้จ่ายนโยบายและกฎระเบียบที่ดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

4. การควบคุมงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณและคามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วยในที่นี้จะกล่าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานงบประมาณ และของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจผู้ใช้งบประมาณ ดังนี้

4.1 ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ภายหลังเมื่อส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานและใช้จ่ายเงินงบประมาณแล้วต้องรายงานผลปฏิบัติงานและการจัดซื้อจัดจ้างต่อสำนักงานงบประมาณ ขณะเดียวกันต้องรวบรวมหลักฐานการใช้จ่ายเงินส่งให้สำนักตรวจเงินแผ่นดินเพื่อการตรวจสอบด้วย

4.2 สำนักงานงบประมาณ นอกจากการบริหารงบประมาณดังกล่าวแล้ว สำนักงานงบประมาณยังติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน /งาน /โครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ผู้ใช้งบประมาณว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานงานโครงการ ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณหรือไม่มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และได้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณและการอนุมัติเงินประจำงวด

นอกจากนั้น สุภารัตน์ อัครพิน (2553 : 33) ชี้กล่าวว่า ในด้านการควบคุมงบประมาณนั้น หลังจากหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้รับอนุมัติงบประมาณและลงมือปฏิบัติงานแล้วในการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณก็จะแบ่งขั้นตอนการควบคุมการใช้จ่ายเป็น 2 ขั้นตอนด้วยกัน คือ การควบคุมของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณและสำนักงานงบประมาณ

1) การควบคุมของส่วนราชการที่ได้รับงบประมาณเมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้รับอนุมัติงบประมาณการใช้จ่ายจากสำนักงบประมาณแล้วก็จะทำการใช้จ่ายเงินดำเนินการต่าง ๆ ตามรายละเอียดของงบประมาณที่ได้ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามในการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเหล่านั้นก็จะต้องควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณทราบในขณะเดียวกันก็จะต้องส่งหลักฐานการใช้จ่ายเงินให้แก่สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อที่จะได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

2) การควบคุมของสำนักงบประมาณในส่วนของสำนักงบประมาณก็มีหน้าที่ควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้ใช้จ่ายไป โดยสำนักงบประมาณจะติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำและใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินไปนั้นได้ผลเป็นอย่างไร กล่าวคือจะพิจารณาว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ในการทำงานนั้นมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรและได้ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างไรเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาการตั้งงบประมาณในปีต่อไปหรือปรับปรุงวิธีการจัดสรรหรือการควบคุมการใช้งบประมาณแผ่นดินต่อไป

ขั้นตอนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนในการบริหารงบประมาณพอสรุปได้ดังนี้ (จุฑามาศ จักรแก้ว. 2550 : 26)

1. ก่อนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแผนที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและช่วงเวลาที่ต้องจัดหาพัสดุ ซึ่งได้มาโดยวิธีการซื้อหรือจ้างไม่รวมถึงพัสดุที่ได้มาโดยวิธีการอื่น ๆ เนื่องจากการจัดซื้อหรือจ้างมีระเบียบกำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการไว้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน หากผู้ปฏิบัติงานไม่ทำแผนควบคุมการปฏิบัติงานไว้ และมีความผิดพลาดเกิดขึ้น อาจให้องค์การบริหารส่วนตำบลเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย จึงควรจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างเป็นประจำทุกปีแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างจะเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และบริหารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกำหนดเวลาที่ได้วางแผนไว้ แต่เนื่องจากปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลในแต่ละปีอาจมีปริมาณมาก จึงให้จัดทำเฉพาะรายการพัสดุประเภทครุภัณฑ์ที่มีวงเงินในการจัดหาเกิน 1 แสนบาท ขึ้นไป และพัสดุประเภทที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ที่วงเงินในการจัดหาเกิน 1 ล้านบาทขึ้นไป โดยใช้แบบรายงานที่กำหนดในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้แบบรายงานที่กำหนด สำหรับการรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องส่งรายงานดังกล่าวให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบ

2. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง มีดังนี้

2.1 วิธีซื้อและวิธีจ้าง การซื้อหรือการจ้างกระทำได้ 5 วิธี คือ

2.1.1 วิธีตกลงราคา การซื้อหรือการจ้าง โดยวิธีตกลงราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาไม่เกิน 100,000 บาท

2.1.2 วิธีสอบราคา การซื้อหรือการจ้าง โดยวิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท

2.1.3 วิธีประกวดราคา การซื้อหรือการจ้าง โดยวิธีประกวดราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกิน 2,000,000 บาทขึ้นไป

2.1.4 วิธีพิเศษ โดยการซื้อวิธีพิเศษ ได้แก่ การซื้อครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

1) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาด โดยส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

2) เป็นพัสดุที่ต้องการซื้อเร่งด่วน หากล่าช้าจะเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล

3) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อ โดยตรงจากต่างประเทศ หรือจะดำเนินการ โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

4) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งานหรือมีข้อจำกัดทางเทคนิค ที่ผ่านองค์การระหว่างประเทศ

5) เป็นพัสดุที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

6) เป็นพัสดุที่ได้ดำเนินการซื้อ โดยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี

2.1.5 วิธีพิเศษ การจ้าง โดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นงานที่ต้องจ้างช่างผู้มีฝีมือ โดยเฉพาะหรือผู้มีความชำนาญเป็นพิเศษ
- 2) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจให้ทราบความชำรุดเสียหายก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่น งานจ้างซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือจักรกลเครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
- 3) เป็นงานที่ต้องกระทำโดยเร่งด่วน หากล่าช้าอาจจะเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) เป็นงานที่ได้ดำเนินการจ้างโดยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี

2.1.6 วิธีกรณีพิเศษ การซื้อหรือการจ้าง โดยวิธีกรณีพิเศษ ได้แก่ การซื้อ หรือ การจ้างส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ ในกรณี ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้ผลิตพัสดุหรือทำงานจ้างนั่นเอง และนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้ซื้อหรือจ้าง
- 2) มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีให้ซื้อหรือจ้าง และกรณีนี้ให้รวมถึงหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดด้วยผู้มีอำนาจสั่งซื้อหรือสั่งจ้างได้คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกกรณี เว้นแต่ว่าบางกรณีกฎหมายได้ระบุไว้

2.2 รายงานขอซื้อขอจ้างก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำ รายงานเสนอเหตุผลรายงานเสนอเหตุผล รายละเอียดของพัสดุ วงเงิน ระยะเวลา วิธีการ และ คณะกรรมการต่อสู้สั่งซื้อ หรือสั่งจ้างตามระเบียบของทางราชการ แต่สำหรับการซื้อที่ดินและ สิ่งก่อสร้างให้มีราคาประเมินของทางราชการและราคาที่เคยมีการซื้อขายจริงมาเปรียบเทียบด้วย และให้ติดต่อกับเจ้าของโดยตรง เมื่อผู้สั่งซื้อหรือสั่งจ้างให้ความเห็นชอบตามรายงานที่เสนอแล้ว ให้เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามวิธีการซื้อหรือจ้างนั้นต่อไป

2.3 กรรมการ ในการดำเนินการซื้อหรือจ้างแต่ละครั้งให้นายกองค้การบริหารส่วน ตำบลมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ แล้วแต่กรณีคือ คณะกรรมการ เปิดซองสอบราคา คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา คณะกรรมการพิจารณาผลการ ประกวดราคา คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ คณะกรรมการ ตรวจสอบพัสดุ และคณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการแต่ละคณะให้ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอย่างน้อยสองคน โดยให้แต่งตั้งจากคณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ถ้าประธานกรรมการ ไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งดังกล่าวข้างต้น ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน สำหรับการซื้อการจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และ วิธีพิเศษ ให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งผู้แทน ชุมชน หรือประชาคมที่มีความรู้หรือมี ประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่จะซื้อหรือจ้างครั้งนั้นและมีได้เป็นสมาชิกสภาองค้การบริหารส่วน ตำบลตามข้อเสนอของชุมชนหรือประชาคมในเขตพื้นที่ดำเนินการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย อย่างน้อยคณะละสองคน

2.4 การลงนามในสัญญาหรือข้อตกลง เป็นสัญญาหรือข้อตกลงที่ลงนามโดย ผู้รับจ้างฝ่ายหนึ่งกับนายกองค้การบริหารส่วนตำบล อีกฝ่ายหนึ่งในการทำสัญญา หรือข้อตกลง เป็นหนังสือนั้นได้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัว ระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20 ของราคา พิลคู้ที่ยังไม่ได้รับมอบ (กรณีซื้อ) กรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมด พร้อมทั้งให้ กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท ในการลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงนั้นคู่สัญญาต้องนำ หลักประกันของ หรือหลักประกันสัญญาซึ่งได้แก่ เงินสด เช็คที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย หนังสือ คำประกันของธนาคารภายในประเทศ และพันธบัตรรัฐบาลไทย

3. หลังจากการจัดซื้อจัดจ้างขององค้การบริหารส่วนตำบล พอสรุปได้ดังนี้ การตรวจ รับพัสดุและการตรวจการจ้าง

3.1 การตรวจรับพัสดุและการตรวจการจ้างองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การ บริหารส่วนตำบลได้ทำการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และคณะกรรมการตรวจการจ้าง และควบคุมงานก่อสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

3.1.1 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีหน้าที่ตรวจรับพัสดุและการตรวจการจ้างที่ไม่ใช้งานก่อสร้าง ดังนี้

1) ตรวจรับพัสดุ ณ ที่ทำการของผู้ใช้พัสดุนั้น หรือ สถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง การรับพัสดุ ณ สถานที่อื่น ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง จะต้องได้รับอนุมัติจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน

2) ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้สำหรับกรณีที่มีการทดลองหรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์จะเชิญ ผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษา หรือส่งพัสดุนั้นไปทดลอง หรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ ก็ได้

3) โดยปกติให้ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุมาส่งและให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

4) เมื่อตรวจถูกต้องครบถ้วนแล้วให้รับพัสดุไว้และถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่งแล้วมอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุกับทำใบตรวจรับ โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อยสองฉบับมอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างหนึ่งฉบับและเจ้าหน้าที่พัสดุหนึ่งฉบับเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล และรายงานให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

5) ในกรณีที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบพัสดุถูกต้องแต่ ไม่ครบจำนวนหรือส่งมอบครบจำนวนแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้ตรวจรับเฉพาะจำนวนที่ถูกต้อง โดยถือปฏิบัติตาม 4) และ โดยปกติให้รับรายงานนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ตรวจพบ แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะปรับผู้ขายหรือผู้รับจ้างในจำนวนที่ส่งมอบให้ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องนั้น

6) การตรวจรับพัสดุที่ประกอบกันเป็นชุดหรือหน่วย ถ้าขาดส่วนประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้วจะไม่สามารถใช้งานได้โดยสมบูรณ์ให้ถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ยังมีได้ส่งมอบพัสดุนั้น และ โดยปกติให้รับรายงานนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ตรวจพบ

7) ถ้ากรรมการตรวจรับบางคนไม่ยอมรับพัสดุโดยทำความเห็นแย้งไว้ให้เสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้านายกองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งการ ให้รับพัสดุนั้นไว้จึงดำเนินการตาม 4) หรือ 5) แล้วแต่กรณี

3.2 คณะกรรมการตรวจการจ้างและควบคุมงานก่อสร้างคณะกรรมการตรวจการจ้างและควบคุมงานก่อสร้าง มีหน้าที่ดังนี้

3.2.1 ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ควบคุมรายงาน โดยตรวจสอบกับรูปแบบรายละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาทุกสัปดาห์ รวมทั้งรับทราบหรือพิจารณาการสั่งหยุดงาน หรือพักงานของผู้ควบคุมงานแล้วรายงานนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

3.2.2 การดำเนินการตาม 1 ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีกรณีที่เห็นว่าตามหลักวิชาการช่างไม่น่าจะเป็นไปได้ให้ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือที่ตกลงให้ทำงานข้างนั้น ๆ โดยให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชาการช่าง เพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

3.2.3 โดยปกติให้ตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

3.2.4 เมื่อตรวจเห็นว่าเป็นการถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามรูปแบบ รายละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาแล้วให้ถือว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งงานจ้างนั้น และให้ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงานทั้งหมดหรือเฉพาะงวดแล้วแต่กรณี โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับมอบให้แก่ผู้รับจ้างหนึ่งฉบับ และเจ้าหน้าที่พัสดุ 1 ฉบับเพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล และรายงานให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

3.2.5 ในกรณีที่กรรมการตรวจการจ้างบางคนไม่ยอมรับพัสดุโดยทำความเห็นแย้งไว้ให้เสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้านายกองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งการ ให้รับพัสดุนั้นไว้จึงดำเนินการตาม 3.2.4

4. การเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล พอสรุปได้ดังนี้

4.1 ก่อนที่จะทำการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อรายงานให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดทราบ ไม่ว่าจะเป็นการเบิกจ่ายจากเงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาลก็ตาม

4.2 เมื่อตรวจรับพัสดุหรือการจ้างเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่พัสดุทำรายงานเอกสารฎีกาต่างๆ เพื่อขอเบิกจ่ายเงินเสนอต่อผู้บังคับบัญชา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.3 รวบรวมเอกสารและฎีกาเสร็จเรียบร้อย จากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอต่อสำนักงานคลังจังหวัดเพื่อทำการเบิกจ่ายให้กับผู้รับจ้างต่อไป กรณีถ้าเป็นเงินรายได้ประจำปี ในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ต้องวางฎีกาที่สำนักงานคลังจังหวัด แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจต้องทำการวางฎีกาที่สำนักงานคลังจังหวัดก่อนเพื่อจักได้ตรวจสอบเอกสารและจักได้ทำการเบิกจ่ายต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถเทียบเคียงการบริหารงานงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

พระสมคิด คำผิง (2546 : 101) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอชุนันท์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอชุนันท์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ และด้านการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรส่วนมากขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เข้าใจในกระบวนการเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ

กิติมา แก้วกิติ (2547 : 68-69) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาปรากฏว่า โดยภาพรวมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด มีปัญหาในระดับปานกลาง สืบเนื่องมาจากการบริหารงานงบประมาณโดยยึดระเบียบกระทรวงมหาดไทย เป็นแนวทางในการปฏิบัติแต่ในบางครั้งการตีความหรือการวินิจฉัยข้อกฎหมายต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจน และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความผิดพลาดก่อให้เกิดปัญหาในการจัดทำงบประมาณ เมื่อพิจารณารายละเอียดตามขั้นตอนปรากฏผลคือ ขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณ โดยภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขั้นตอนการอนุมัติงบประมาณ โดยภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายขั้นตอนการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก

ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม และจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาการงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับปัญหาการงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีกับบุคลากรที่มีการศึกษาปริญญาตรี และคณะผู้บริหารกับพนักงานส่วนตำบลเห็นว่าปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

ประเสริฐ บุญเรือง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารงบประมาณเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นศึกษามีบทบาทต่อการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีบทบาทมากที่สุดคือ การใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติม และด้านที่มีบทบาทมากที่สุดคือ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านการโอนและแก้ไขงบประมาณและด้านจัดเก็บรายได้

จุฑามาศ จักรแก้ว (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร อบต.ต่อการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า บุคลากร อบต. ประจําการและบุคลากร อบต. การเมืองมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิงมีอายุไม่เกิน 30 ปี มีสถานภาพการทำงานเป็นบุคลากร อบต. ประจําการ การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับ 6,001-9,000 บาท ส่วนบุคลากร อบต. มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดทํางบประมาณ ด้านการใช้จํายกงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณอยู่ในการปฏิบัติงานระดับมาก ซึ่งมีผลแต่ละด้านมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัดและสามารถตรวจสอบได้ ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่บุคลากร อบต. เสนอไว้ใน 3 อันดับแรก คือ ควรพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารให้มีความรู้และทักษะด้านวิชาการ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบริการอินเทอร์เน็ตให้กับประชาชน และควรมี การประชาสัมพันธ์โครงการ และการใช้เงินงบประมาณในโครงการนั้น ๆ ให้ประชาชนทราบ

ครุณี น้อยเล็ก (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดพัทลุง มีความคิดเห็นว่าการจัดเตรียมงบประมาณมีปัญหา เนื่องจากขาดอิสระในการจัดทํางบประมาณ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน จึงทำให้ไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ไม่ได้จัดลำดับความต้องการของประชาชนมาพิจารณาในการจัดทํางบประมาณ และไม่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาทำให้ไม่มีการนำสถิติข้อมูลมาใช้ในการจัดทํางบประมาณ ขั้นการพิจารณาอนุมัติงบประมาณสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณในการบริหารงบประมาณ เทศบาลยังมีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับภารกิจที่ต้องดำเนินการและกฎระเบียบว่าด้วยการจัดเก็บรายได้ ระเบียบการเบิกจํายกเงิน และวิธีการงบประมาณยังขาดความคล่องตัวในการบริหาร และเกิดประสิทธิภาพในการบริหารที่แท้จริง คือ รัฐบาลควรกระจายอำนาจทางการคลังมากขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ ขั้นตอนควบคุม ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลควรมีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เทศบาลในด้าน

ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกันได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

วรรษยา สิริฐานิช (2551 : 122-124) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุดได้แก่ ด้านการอนุมัติงบประมาณ รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ การควบคุมงบประมาณ และการตรวจสอบ งบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ชนภัทร ใจแจ้ง (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การปรับระบบการบริหารงบประมาณ ของเทศบาลตำบลช้างซ้าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดเตรียม งบประมาณ เสนอให้สภาท้องถิ่นมีความล่าช้า การประมาณการรายรับมีการประมาณการไว้สูงกว่า ที่ได้รับเงินจัดสรร ด้านประมาณการรายจ่าย มีการค้างจ่ายในหมวดสิ่งก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้น พื้นฐานเป็นส่วนมาก ด้านการอนุมัติงบประมาณ ฝ่ายบริหารแถลงต่อสภาเทศบาลไม่มีความชัดเจน การพิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปีของฝ่ายที่เกี่ยวข้องมักคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็น หลักบางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณกะทันหัน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถทำการแก้ไขได้ ทันเวลา ด้านการบริหารงบประมาณไม่ได้จัดตั้งจ่ายไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีทำให้มี การโอน แก้ไข เปลี่ยนแปลงเงินงบประมาณสมาชิกไม่มีการติดตามการใช้เงินงบประมาณเพราะ ไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และรายจ่ายเพื่อการพัฒนาส่วนมากจะถูกนำไปใช้ในด้าน โครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการควบคุมงบประมาณ การตรวจสอบ และการติดตามผลงบประมาณ พบว่า การรายงานงบแสดงฐานะการเงินและ งบต่าง ๆ ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินล่าช้า สภาเทศบาลไม่ตรวจสอบการใช้งบประมาณให้ เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในเทศบัญญัติและประชาชน ไม่ให้ความสำคัญในการควบคุมและการใช้ จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาล

สุภารัตน์ อัครพิน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงาน งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหา

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนครที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานงบประมาณมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

นอกจากงานวิจัยในประเทศแล้วนักวิจัยต่างประเทศได้ทำการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์กร ซึ่งจะขอนำเสนอ ดังต่อไปนี้

เวบบี (Webb, 2002 : 361-378) ได้ศึกษาผลกระทบของชื่อเสียงและการสำรวจความแปรปรวนที่มีต่อการผ่อนปรนของงบประมาณ พบว่า มีข้อสรุปที่มีความขัดแย้งเกี่ยวกับสภาพที่น่าจะทำให้เกิดการผ่อนปรนของงบประมาณเกิดขึ้นการวิจัยนี้ได้เริ่มต้นสมานหลักฐานที่ขัดแย้งกัน โดยการตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยสองอย่างขององค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณคือความเป็นห่วงชื่อเสียงขององค์กรกับการสำรวจความแปรปรวน พบว่า ความเป็นห่วงชื่อเสียงเพื่อที่จะรักษาชื่อเสียงที่ดีนั้นนำไปสู่ระบบงบประมาณที่เข้มงวด เช่นเดียวกันกับการมีนโยบายตรวจสอบความแปรปรวนข้อค้นพบดังกล่าวได้ขยายผลไปยังกรอบทฤษฎีว่าด้วยหน่วยงาน โดยการรวมปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวเงินและไม่เกี่ยวกับตัวเงินที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเมื่องบประมาณส่งผลเกินระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ ผลการวิจัยพบด้วยว่าปัจจัยของความเป็นห่วงเกี่ยวกับชื่อเสียงขององค์กรและปัจจัยระบบการควบคุมอาจให้ผลในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์กรตามสัญญาที่ทำไว้แบบเบ็ดเสร็จ

นูริและพาร์เกอร์ (Nouri & Parker, 1998 : 467-483) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในงบประมาณกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน : บทบาทของความพอใจของงบประมาณและความมุ่งมั่นขององค์กร พบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างการมีส่วนร่วมในงบประมาณกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ งานวิจัยชิ้นนี้สำรวจความเชื่อมโยงระหว่างการมีส่วนร่วมในงบประมาณกับการปฏิบัติงาน ตามรูปแบบทางทฤษฎีที่นำเสนอการมีส่วนร่วมในงบประมาณมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน โดยมี

ตัวแปร 2 ตัวแปร ได้แก่ ความพอเพียงของงบประมาณและความมุ่งหมายขององค์กร โดยทั้งนี้ การมีส่วนร่วมในงบประมาณนำไปสู่ความพอเพียงที่เพิ่มสูงขึ้นของงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลให้ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานสูงตามไปด้วยทั้งทางตรงและในขณะเดียวกันก็ส่งผลกับความ มุ่งมั่นในทางอ้อมด้วย

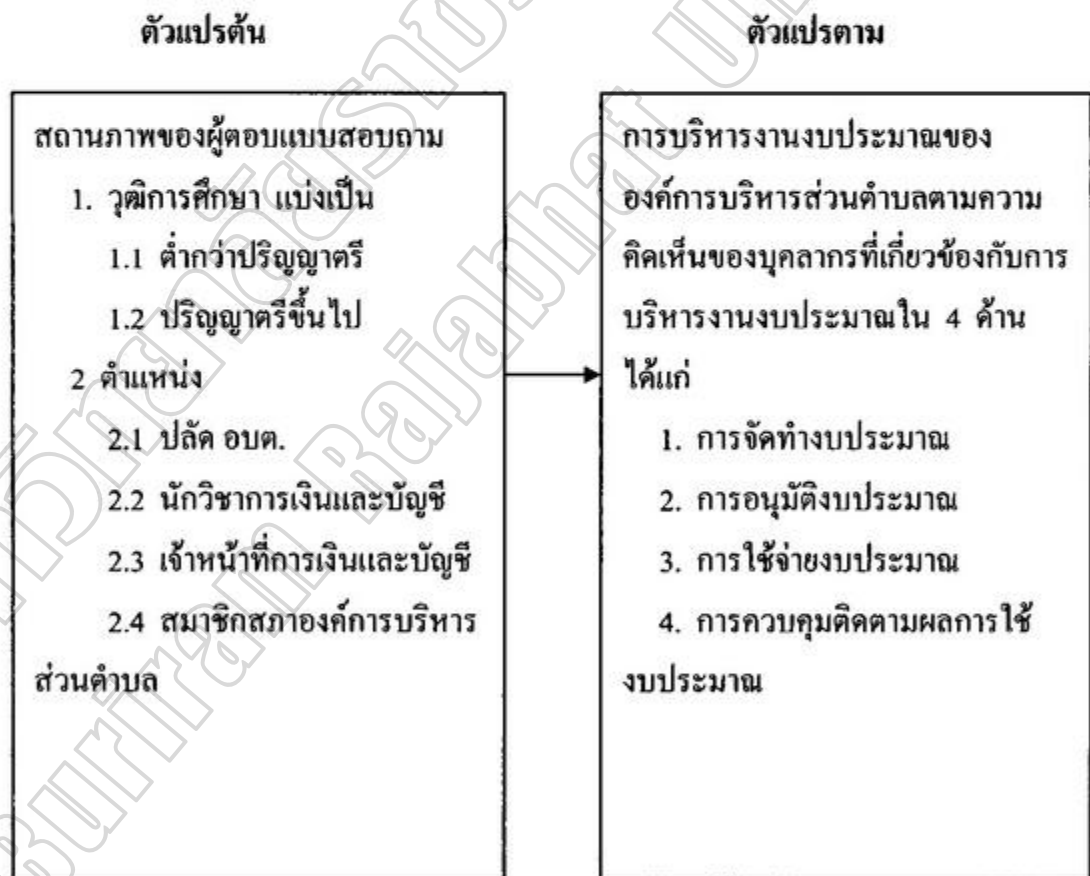
อะเบเมธีและบราวเนล (Abemethy & Brownell, 1999 : 189-204) ได้ศึกษาบทบาท ของงบประมาณในองค์กรที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ พบว่า การใช้งบประมาณ แบบปฏิสัมพันธ์มีผลกระทบที่ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานลดลง ความพยายามที่จะศึกษา วรรณกรรมทั่วไปในช่วงหลัง ๆ เกี่ยวกับการจัดการ ได้พุ่งความสนใจไปที่กลไกและกระบวนการ ขององค์กรที่ใช้เพื่อตอบสนอง และปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็มี การวิจัยเชิงประจักษ์เพียงเล็กน้อยที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของระบบบัญชีที่นำมาใช้ควบคุม การจัดการการเปลี่ยนแปลงขององค์กร จนถึงปัจจุบันการวิจัยในเชิงประจักษ์ได้มีมากขึ้นและได้ เน้นบทบาทของการบัญชีซึ่งมีระบบที่ใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในเรื่องของการวิเคราะห์ การเรียนรู้ และการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ กลไกใหม่ ๆ วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยคือ เพื่อศึกษาบทบาท การบัญชีจะสามารถให้ทางเลือกนี้ได้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้ใช้การแยกระบบการบริหารควบคุม ออกเป็นแบบปฏิสัมพันธ์หรือ Interactive และแบบขั้นสูตร หรือ Diagnostic เพื่อพิสูจน์ว่าการบัญชี จะสามารถใช้เป็นกลไกที่จะเรียนรู้ในกฎเกณฑ์และปรับเปลี่ยนของกลยุทธ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรทั้งนี้ได้พัฒนาทฤษฎีรูปแบบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ ของระบบงบประมาณและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษาทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศพบว่า การบริหารงาน งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะมีปัญหาและอุปสรรคทุกชั้นตอน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งชั้นตอนในการบริหารงบประมาณและการควบคุมงบประมาณ ปัญหาการบริหาร งบประมาณโดยคำนึงถึงประโยชน์ของพื้นที่เป็นหลัก ขาดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความชำนาญ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการปรับปรุงวิธีการงบประมาณ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง พนักงานหรือข้าราชการ ที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ศึกษากฎเกณฑ์หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง การประมาณการรายได้ไม่สอดคล้องกับ

ความเป็นจริงระบบควบคุมภายนอกยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หากองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารงบประมาณอย่างจริงจัง เพราะการบริหารงบประมาณเป็นงานที่สำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ การจัดการการเงินควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ย่อมจะส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังนี้

ภาพประกอบ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากร จำนวน 451 คน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ปลัด อบต. จำนวน 15 คน นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจำนวน 30 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 376 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 266 คน ได้จากการสุ่มจำนวนประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) และการสุ่มอย่างง่าย โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. รวบรวมประชากร ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ปลัด อบต. นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวม อบต. ทั้งหมด 15 แห่ง

2. ใช้กลุ่มประชากร คือ ปลัด อบต. จำนวน 15 คน นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 30 คน รวมจำนวนประชากร 75 คน

3. สำหรับประชากรสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเครจซีและมอร์แกน (Krejci & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 191 คน

4. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน(Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณจำนวนทั้งหมด 266 คน ดังตาราง 3.1-3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 ประชากรที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	อบต.	จำนวนประชากร				รวม
		ปลัดอบต.	นักวิชาการเงิน และบัญชี	เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี	สมาชิกสภา อบต.	
1	สะเตา	1	2	2	34	39
2	นางรอง	1	2	2	28	33
3	หนองไทร	1	2	2	28	33
4	หนองโสน	1	2	2	28	33
5	บ้านสิงห์	1	2	2	28	33
6	ลำไทรโยง	1	2	2	28	33
7	ชุมแสง	1	2	2	28	33
8	ถนนหัก	1	2	2	26	31
9	ทรัพย์พระยา	1	2	2	26	31
10	หนองโสน	1	2	2	24	29
11	หนองกง	1	2	2	22	27
12	หัวถนน	1	2	2	22	27
13	หนองยายพิมพ์	1	2	2	20	25
14	ก้านเหลือง	1	2	2	20	25
15	ทุ่งแสงทอง	1	2	2	14	19
	รวม	15	30	30	376	451

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	อบต.	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				รวม
		ปลัดอบต.	นักวิชาการเงิน และบัญชี	เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี	สมาชิกสภา อบต.	
1	สะเดา	1	2	2	17	22
2	นางรอง	1	2	2	14	20
3	หนองไทร	1	2	2	14	20
4	หนองโบสถ์	1	2	2	14	20
5	บ้านสิงห์	1	2	2	14	20
6	ลำไทรโยง	1	2	2	14	20
7	ชุมแสง	1	2	2	14	20
8	ถนนหัก	1	2	2	13	18
9	ทรัพย์พระยา	1	2	2	13	18
10	หนองโสน	1	2	2	13	17
11	หนองกง	1	2	2	12	16
12	หัวถนน	1	2	2	12	16
13	หนองยายพิมพ์	1	2	2	10	14
14	ก้านเหลือง	1	2	2	10	14
15	ทุ่งแสงทอง	1	2	2	7	11
	รวม	15	30	30	191	266

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 แบบสำรวจรายการ (Checklist) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คุณวุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านควบคุมติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ด้านละ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ซึ่งกำหนดความหมายของระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามปัญหาหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน

ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามโดยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามศัพท์เฉพาะให้ครอบคลุมเนื้อหาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านควบคุมติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ
2. นำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา
3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมตรงตามสภาพและปัญหา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่
  - 4.1 จสอ.ณรงค์ หวังพิงกลาง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์
  - 4.2 นางคมขำ วานิชยากร รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์
  - 4.3 นางสาวจิรัชญา ศิริชัย นักวิชาการเงินและบัญชีองค์การบริหารส่วนตำบล

หัวหน้า

5. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency - IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ถ้าได้ค่า 0.67-1.00 ถือว่าใช้ได้ ปรากฏว่าได้ค่า 1.00 จำนวน 36 ข้อ มีทั้งที่ได้ 0.67 จำนวน 4 ข้อ

โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 248-249)

- +1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
  - 1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- ผลการหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.67-1.00 ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน

7. นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

8. นำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลส่งถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ปลัด อบต. นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำมาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 266 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละฉบับ
4. นำแบบสอบถามมาประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หาค่าเฉลี่ย และค่า
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้ององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้การทดสอบค่าที่
การทดสอบค่าเอฟ และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ได้กำหนดระดับ
ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัด
บุรีรัมย์ ตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด. 2553 : 96)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีมีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตร (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 90) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
หรือระหว่างแบบสอบถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96-98) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนข้อยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของข้อคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Samples โดยใช้สูตร
(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	$\bar{x}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 116) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติ
	MS_b	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

3. ค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

โดยใช้สูตร (ซูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 249) ดังนี้

$$VC_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	VC_d	แทน	ค่าวิกฤตที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้
	K	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS_{within}	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean-Square within Group)
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ที่จะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ (F-test)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษากิจการดำเนินงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การดำเนินงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการดำเนินงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ซึ่งปรากฏดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา ได้แก่		
1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	173	65.00
1.2 ปริญญาตรีขึ้นไป	93	35.00
รวม	266	100.00
2. ตำแหน่งงาน ได้แก่		
2.1 ปลัด อบต.	15	5.60
2.2 นักวิชาการเงินและบัญชี	30	11.30
2.3 เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	30	11.30
2.4 สมาชิก อบต.	191	71.80
รวม	266	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 266 คน เป็นบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 จำแนกตามตำแหน่งงาน ได้แก่ ปลัด อบต. จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 และสมาชิก อบต. จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 4.2-4.30 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.2 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวม

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดทำงบประมาณ	3.94	0.54	มาก
2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ	3.75	0.53	มาก
3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	3.86	0.53	มาก
4. ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	3.78	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	0.44	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75 - 3.94$)

ตาราง 4.3 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำงานประชามหมู่บ้าน	4.35	0.89	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.04	0.84	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	3.94	0.81	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	3.96	0.85	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.87	0.73	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	3.97	0.81	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.80	0.85	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.97	0.81	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.77	0.83	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.79	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.94	0.54	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.35$)

ตาราง 4.4 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.67	0.93	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.74	0.84	มาก
3. อนุมัติงบประมาณ ได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.78	0.76	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.73	0.78	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.69	0.83	มาก
6. อนุมัติงบประมาณ ได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.82	0.84	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในโป้งงบประมาณที่ผ่าน มาประกอบ	3.82	0.79	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.75	0.71	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.74	0.83	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.78	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.53	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 3.82$)

ตาราง 4.5 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.11	0.88	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.93	0.87	มาก
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	3.91	0.85	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	3.85	0.73	มาก
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.71	0.78	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.81	0.76	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.78	0.77	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.74	0.76	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.77	0.82	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.96	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.54	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71 - 4.11$)

ตาราง 4.6 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้
งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ราชการ	3.80	0.75	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	3.92	0.73	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.63	0.79	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.72	0.77	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	3.84	0.56	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.80	0.73	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.73	0.82	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.75	0.82	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.72	0.75	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	3.86	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.78	0.54	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.63 - 3.92$)

ตาราง 4.7 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาดำรงปริญญาตรี
ด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำงานประชามหมู่บ้าน	4.34	0.96	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.04	0.79	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	3.87	0.83	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	3.95	0.76	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.84	0.80	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	3.83	0.76	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.79	0.89	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.99	0.81	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.76	0.88	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.82	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.93	0.55	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาดำรงปริญญาตรี
ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.76 - 4.34$)

ตาราง 4.8 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาดำรงปริญญาตรี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.64	0.94	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.69	0.86	มาก
3. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.79	0.74	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.74	0.80	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.68	0.84	มาก
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.79	0.85	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในปีงบประมาณที่ผ่านมา มาประกอบ	3.79	0.78	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.74	0.80	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.70	0.86	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.84	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.74	0.54	มาก

จากตาราง 4.8 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาดำรงปริญญาตรี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64 - 3.84$)

ตาราง 4.9 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.07	0.97	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.93	0.91	มาก
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	3.81	0.91	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	3.83	0.73	มาก
5. งบประมาณที่ค้างไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.70	0.83	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.85	0.78	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.75	0.85	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.75	0.82	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.69	0.84	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.94	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	0.57	มาก

จากตาราง 4.9 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 4.07$)

ตาราง 4.10 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ของครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ราชการ	3.73	0.79	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	3.91	0.78	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.56	0.79	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.70	0.78	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	3.89	0.34	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.81	0.74	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.75	0.87	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.78	0.82	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.77	0.78	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	3.88	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	3.78	0.58	มาก

จากตาราง 4.10 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และ เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56 - 3.91$)

ตาราง 4.11 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการจัดทำงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงานงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำงานประชามหมู่บ้าน	4.36	0.76	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.06	0.91	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	4.05	0.77	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	3.98	0.74	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.89	0.85	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	3.92	0.67	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.82	0.76	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.91	0.81	มาก
9. จัดทำงานงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.79	0.73	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.75	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	3.95	0.54	มาก

จากตาราง 4.11 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการจัดทำงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75 - 4.36$)

ตาราง 4.12 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.74	0.91	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.83	0.82	มาก
3. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.76	0.78	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.69	0.73	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.72	0.81	มาก
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.86	0.82	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในปีงบประมาณที่ผ่านมา มาประกอบ	3.88	0.81	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.75	0.82	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.81	0.78	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.67	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	0.53	มาก

จากตาราง 4.12 พบว่า การบริหารงานงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 3.88$)

ตาราง 4.13 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.18	0.69	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.94	0.78	มาก
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	4.10	0.68	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	3.90	0.74	มาก
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.72	0.68	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.75	0.71	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.84	0.62	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.72	0.66	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.90	0.78	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	4.00	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.91	0.46	มาก

จากตาราง 4.13 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.18$)

ตาราง 4.14 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีราย ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ราชการ	3.91	0.67	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	3.94	0.61	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.78	0.76	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.74	0.75	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	3.73	0.75	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.78	0.72	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.69	0.73	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.69	0.82	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.63	0.68	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	3.82	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	0.45	มาก

จากตาราง 4.14 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.63 - 3.91$)

ตาราง 4.15 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการจัดทำ
งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชามหมู่บ้าน	4.40	1.24	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.33	0.72	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	4.20	0.86	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	4.26	0.96	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	4.07	1.22	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	4.00	0.75	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	4.00	1.07	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	4.33	0.82	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	4.13	0.92	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	4.00	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	4.17	0.73	มาก

จากตาราง 4.15 พบว่า การบริหารงานงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการจัดทำ
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.00 - 4.40$)

ตาราง 4.16 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่ง ปลัด อบต. ด้านการอนุมัติ
งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	4.40	0.91	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.93	1.09	มาก
3. อนุมัติงบประมาณ ได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	4.06	0.88	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	4.13	0.64	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	4.00	0.75	มาก
6. อนุมัติงบประมาณ ได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	4.13	0.83	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในปีงบประมาณที่ผ่านมา มาประกอบ	4.13	0.64	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.80	0.77	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.80	0.56	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	4.40	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.04	0.51	มาก

จากตาราง 4.16 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งปลัด อบต.ด้านการอนุมัติ
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.80 - 4.40$)

ตาราง 4.17 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งปลัด อบต.

ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.20	0.67	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.53	1.12	มาก
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	3.93	0.96	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	4.00	0.84	มาก
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.93	0.59	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.66	0.62	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.80	0.77	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.73	0.59	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.87	0.74	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.87	1.30	มาก
รวมเฉลี่ย	3.85	0.50	มาก

จากตาราง 4.17 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งปลัด อบต.

ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 4.20$)

ตาราง 4.18 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งปลัด อบต. ด้านการควบคุมติดตาม
ผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ	4.20	0.56	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	4.40	0.83	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.87	0.99	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	4.27	0.59	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	3.33	1.11	ปานกลาง
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.93	0.70	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.93	0.70	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.87	0.83	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.73	1.09	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	4.40	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	3.99	0.57	มาก

จากตาราง 4.18 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งปลัด อบต. ด้านการควบคุม
ติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกือบ
ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 - 4.40$) ยกเว้นเรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่าย
งบประมาณประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

ตาราง 4.19 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน	4.47	0.63	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	3.93	0.87	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	4.23	0.57	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	3.76	0.77	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.97	0.85	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	4.03	0.61	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.83	0.79	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.87	0.86	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.73	0.74	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.83	0.91	มาก
รวมเฉลี่ย	3.96	0.53	มาก

จากตาราง 4.19 พบว่า การบริหารงานงบประมาณของตามความคิดเห็นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและและบัญชี ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 - 4.47$)

ตาราง 4.20 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.83	0.65	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.93	0.78	มาก
3. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.76	0.68	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.83	0.75	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.73	0.87	มาก
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.96	0.81	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในงบประมาณที่ผ่าน มาประกอบ	3.83	0.83	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.70	0.74	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.77	0.63	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.57	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	3.79	0.50	มาก

จากตาราง 4.20 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 3.96$)

ตาราง 4.21 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.33	0.55	มาก
12. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	4.10	0.80	มาก
13. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	4.23	0.91	มาก
14. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	3.80	0.67	มาก
15. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.67	0.67	มาก
16. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.87	0.78	มาก
17. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.80	0.67	มาก
18. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.77	0.63	มาก
19. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.77	0.83	มาก
20. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.87	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	3.92	0.43	มาก

จากตาราง 4.21 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.33$)

ตาราง 4.22 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ราชการ	3.73	0.74	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	3.83	0.59	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.73	0.74	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.63	0.81	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	3.76	0.73	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.67	0.76	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.51	0.86	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.73	0.87	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.57	0.63	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	3.67	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	3.68	0.48	มาก

จากตาราง 4.22 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 3.83$)

ตาราง 4.23 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน	4.37	0.67	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.16	0.87	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	4.00	0.78	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	4.03	0.72	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.80	0.61	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	3.73	0.64	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.76	0.77	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.93	0.74	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.76	0.73	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.60	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย	3.91	0.43	มาก

จากตาราง 4.23 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.60 - 4.37$)

ตาราง 4.24 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.50	0.82	ปานกลาง
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.53	0.73	มาก
3. อนุมัติงบประมาณ ได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.70	0.60	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.67	0.71	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.60	0.72	มาก
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.87	0.86	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในงบประมาณที่ผ่าน มาประกอบ	4.00	0.83	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน	4.03	0.85	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพพิจารณาอนุมัติ	4.00	0.83	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.76	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	0.51	มาก

จากตาราง 4.24 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกือบทุก
ข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 3.87$) ยกเว้น เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

ตาราง 4.25 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.27	0.69	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.20	0.61	ปานกลาง
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	4.17	0.75	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	4.13	0.68	มาก
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.80	0.67	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.80	0.61	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.97	0.61	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.83	0.79	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	4.07	0.74	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	4.17	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย	4.04	0.68	มาก

จากตาราง 4.25 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกเกือบ
ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80 - 4.27$) ยกเว้นเรื่อง ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

ตาราง 4.26 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบราชการ	4.03	0.67	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการรับจ่าย	3.83	0.59	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในการตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.83	0.75	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.67	0.55	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี	3.70	0.65	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ	3.80	0.71	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.83	0.65	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.67	0.76	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.73	0.64	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชนรับทราบ	3.87	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	0.38	มาก

จากตาราง 4.26 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.03$)

ตาราง 4.27 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการจัดทำ
งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน	4.32	0.93	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุง คุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	4.02	0.84	มาก
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	3.86	0.83	มาก
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	3.96	0.73	มาก
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะ ผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	3.83	0.81	มาก
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการ รายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	3.85	0.85	มาก
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	3.79	0.85	มาก
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	3.95	0.81	มาก
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.74	0.84	มาก
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	3.81	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.91	0.54	มาก

จากตาราง 4.27 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่ง สมาชิก อบต. ด้านการจัดทำ
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.74 - 4.32$)

ตาราง 4.28 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต.

ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	3.62	0.96	มาก
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.73	0.85	มาก
3. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	3.77	0.78	มาก
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณา อนุมัติงบประมาณ	3.69	0.79	มาก
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้	3.68	0.84	มาก
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่าง แท้จริง	3.76	0.84	มาก
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในป้ิงงบประมาณที่ผ่าน มาประกอบ	3.76	0.79	มาก
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงาน หลัก	3.71	0.81	มาก
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	3.69	0.88	มาก
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	3.81	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	3.72	0.54	มาก

จากตาราง 4.28 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต.ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62 - 3.81$)

ตาราง 4.29 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต.
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.04	0.96	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.90	0.87	มาก
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	3.83	0.86	มาก
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็น รูปธรรม	3.81	0.74	มาก
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.68	0.83	มาก
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.82	0.79	มาก
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.75	0.82	มาก
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.72	0.80	มาก
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.71	0.86	มาก
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนัก ท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.95	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	3.82	0.56	มาก

จากตาราง 4.29 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการใช้จ่าย
งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.68 - 4.04$)

ตาราง 4.30 การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการควบคุม
ติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ราชการ	3.75	0.77	มาก
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการ รับจ่าย	3.92	0.75	มาก
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.57	0.78	มาก
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.69	0.79	มาก
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี	3.91	2.98	มาก
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตาม ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.81	0.73	มาก
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	3.73	0.85	มาก
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.76	0.82	มาก
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.74	0.76	มาก
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชน รับทราบ	3.85	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	0.56	มาก

จากตาราง 4.30 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ตำแหน่งสมาชิก อบต. ด้านการควบคุม
ติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 3.91$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่งงาน ปรากฏผลดังตาราง 4.31 – 4.40 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.31 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม

การบริหารงานงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดทำงบประมาณ	3.92	0.54	3.96	0.54	0.47
2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ	3.74	0.54	3.77	0.54	0.46
3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	3.83	0.57	3.91	0.46	1.08
4. ด้านควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	3.78	0.58	3.77	0.45	0.09
รวมเฉลี่ย	3.82	0.45	3.85	0.42	0.58

จากตาราง 4.31 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.32 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา ด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคม หมู่บ้าน	4.34	0.96	4.36	0.76	0.19
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความ เดือดร้อนและปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชน ในท้องถิ่น	4.04	0.79	4.06	0.92	0.22
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและ สามารถเป็นไปได้	3.87	0.83	4.05	0.77	1.75
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับ การจัดทำแผนงาน	3.94	0.76	3.99	0.74	0.43
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความ เห็นชอบของคณะผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภา ท้องถิ่น	3.83	0.80	3.89	0.85	0.52
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการ ประมาณการรายรับแล้วนำมาประมาณการ รายจ่าย	3.84	0.76	3.92	0.68	0.93
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตาม ขั้นตอนการพิจารณางบประมาณ	3.79	0.89	3.83	0.76	0.29
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึง ความต้องการของประชาชน	3.99	0.82	3.91	0.86	0.77

ตาราง 4.32 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ	ต่ำกว่าปรีญาตรี		ปรีญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วม	3.76	0.87	3.79	0.73	0.32
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญ ก่อนหลัง	3.82	0.81	3.75	0.78	0.65
รวมเฉลี่ย	3.92	0.55	3.96	0.54	0.47

จากตาราง 4.32 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.33 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา
ด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	ต่ำกว่าปรีญาตรี		ปรีญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณ	3.64	0.94	3.74	0.92	0.86
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตาม ระยะเวลาที่กำหนด	3.69	0.86	3.84	0.82	1.35
3. อนุมัติงบประมาณ ได้เสร็จทันตามเวลาที่ กำหนด	3.79	0.74	3.76	0.78	0.80
4. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ	3.74	0.80	3.69	0.73	0.45

ตาราง 4.33 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุม สามารถตรวจสอบได้	3.69	0.84	3.72	0.81	0.32
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อ ประชาชนอย่างแท้จริง	3.79	0.85	3.86	0.83	0.64
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลใน ปีงบประมาณที่ผ่านมาประกอบ	3.79	0.78	3.88	0.82	0.89
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็น เร่งด่วนตามแผนงานหลัก	3.74	0.80	3.75	0.82	0.08
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียด การใช้จ่ายเงินอย่างพอเพียงสำหรับสภาพ พิจารณาอนุมัติ	3.71	0.86	3.82	0.78	1.00
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตาม แผนพัฒนา	3.85	0.82	3.67	0.77	1.67
รวมเฉลี่ย	3.74	0.54	3.78	0.54	0.46

จากตาราง 4.33 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.34 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	4.07	0.97	4.18	0.69	1.04
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	3.93	0.91	3.94	0.78	0.14
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายแถลงไว้ต่อสภา	3.81	0.92	4.10	0.68	2.70
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม	3.83	0.73	3.90	0.74	0.76
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.70	0.84	3.72	0.68	0.18
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	3.85	0.78	3.75	0.72	1.04
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	3.75	0.85	3.85	0.62	1.08
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	3.75	0.82	3.72	0.66	0.30
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	3.69	0.84	3.90	0.78	2.04
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนักท้องถิ่นจังหวัดทราบ	3.94	0.79	4.00	0.79	0.57
รวมเฉลี่ย	3.83	0.57	3.91	0.46	1.08

จากตาราง 4.34 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ตาราง 4.35 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ครบถ้วน ถูกต้องตามระเบียบราชการ	3.74	0.79	3.91	0.67	1.82
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จ เป็นหลักฐานการรับจ่าย	3.91	0.79	3.95	0.61	0.36
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพใน การตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.56	0.79	3.78	0.76	2.24
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใ้ จ่ายเงินงบประมาณ	3.70	0.78	3.74	0.75	0.39
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใ้จ่าย งบประมาณประจำปี	3.89	0.34	3.73	0.75	0.49
6. ควบคุมตรวจสอบการใ้จ่ายงบประมาณให้ เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ	3.81	0.74	3.78	0.72	0.25
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตาม แผนการเบิกจ่ายเงิน	3.75	0.87	3.69	0.74	0.58
8. ตรวจสอบติดตามผลการใ้จ่ายเงิน งบประมาณ	3.78	0.81	3.69	0.82	0.86

ตาราง 4.35 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ	ต่ำกว่าปริญญตรี		ปริญญตรีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.76	0.79	3.63	0.69	1.34
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงิน งบประมาณให้ประชาชนรับทราบ	3.88	0.82	3.82	0.81	0.64
รวมเฉลี่ย	3.78	0.58	3.77	0.45	0.09

จากตาราง 4.35 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.36 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยรวม

การบริหารงานงบประมาณ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการจัดทำงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	1.09
	ภายในกลุ่ม	262	77.38	0.29	
	รวม	265	78.35		
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.48	0.49	1.72
	ภายในกลุ่ม	262	74.44	0.28	
	รวม	265	75.90		
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.36	0.45	1.59
	ภายในกลุ่ม	262	74.43	0.28	
	รวม	265	75.78		
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.98	0.33	1.12
	ภายในกลุ่ม	262	75.96	0.29	
	รวม	265	76.94		
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	0.68	0.27	1.17
	ภายในกลุ่ม	262	50.54	0.19	
	รวม	265	51.22		

จากตาราง 4.36 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.37 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงานด้านการจัดทำงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดทำงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำงาน ประชาคมหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.58	0.19	0.24
	ภายในกลุ่ม	262	211.91	0.81	
	รวม	265	212.48		
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความ เดือดร้อนและปรับปรุงคุณภาพชีวิต ประชาชนในท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3	2.17	0.72	1.03
	ภายในกลุ่ม	262	185.28	0.71	
	รวม	265	187.45		
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความ ชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	ระหว่างกลุ่ม	3	4.96	1.65	2.50
	ภายในกลุ่ม	262	168.95	0.64	
	รวม	265	173.91		
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้ เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.69	0.89	1.60
	ภายในกลุ่ม	262	146.93	0.56	
	รวม	265	149.62		
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความ เห็นชอบของคณะผู้บริหารก่อนเสนอต่อ สภาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3	1.28	0.42	0.63
	ภายในกลุ่ม	262	175.99	0.67	
	รวม	265	177.28		
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อ เตรียมการประมาณการรายรับแล้วนำมา ประมาณการรายจ่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.66	0.55	1.03
	ภายในกลุ่ม	262	140.72	0.53	
	รวม	265	142.39		

ตาราง 4.37 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการจัดทำงานงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.67	0.23	0.31
	ภายในกลุ่ม	262	189.15	0.72	
	รวม	265	189.83		
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการ พิจารณาถึงความต้องการของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.36	0.78	1.19
	ภายในกลุ่ม	262	172.33	0.65	
	รวม	265	174.69		
9. จัดทำงานงบประมาณเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.10	0.70	1.03
	ภายในกลุ่ม	262	178.90	0.68	
	รวม	265	181.01		
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับ ความสำคัญก่อนหลัง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.83	0.61	0.96
	ภายในกลุ่ม	262	167.19	0.63	
	รวม	265	169.03		
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	0.35
	ภายในกลุ่ม	262	77.37	0.29	
	รวม	265	78.34		

จากตาราง 4.37 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการจัดทำงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.38 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงานด้านการอนุมัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.17	3.39	4.07*
	ภายในกลุ่ม	262	218.36	0.83	
	รวม	265	228.54		
2. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	3	2.96	0.98	1.38
	ภายในกลุ่ม	262	187.64	0.72	
	รวม	265	190.61		
3. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่ กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	3	1.45	0.48	0.84
	ภายในกลุ่ม	262	150.46	0.57	
	รวม	265	151.91		
4. ตรวจสอบความเข้าใจของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณาอนุมัติ งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.17	1.05	1.75
	ภายในกลุ่ม	262	157.34	0.60	
	รวม	265	160.51		
5. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุม สามารถตรวจสอบได้	ระหว่างกลุ่ม	3	1.75	0.58	0.84
	ภายในกลุ่ม	262	180.58	0.68	
	รวม	265	182.33		
6. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประ โยชน์ต่อ ประชาชนอย่างแท้จริง	ระหว่างกลุ่ม	3	2.88	0.96	1.36
	ภายในกลุ่ม	262	185.08	0.71	
	รวม	265	187.97		

ตาราง 4.38 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
7. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัย ข้อมูลในปีงบประมาณที่ผ่านมา ประกอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.04	1.01	1.62
	ภายในกลุ่ม	262	164.29	0.62	
	รวม	265	167.33		
8. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความ จำเป็นเร่งด่วนตามแผนงานหลัก	ระหว่างกลุ่ม	3	2.87	0.96	1.48
	ภายในกลุ่ม	262	169.24	0.65	
	รวม	265	172.12		
9. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุ รายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่าง พอเพียงสำหรับสภาพพิจารณาอนุมัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.46	0.82	1.18
	ภายในกลุ่ม	262	182.15	0.69	
	รวม	265	184.62		
10. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไป ตามแผนพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.22	0.74	1.15
	ภายในกลุ่ม	262	168.56	0.64	
	รวม	265	170.78		
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.46	0.48	1.72
	ภายในกลุ่ม	262	74.43	0.28	
	รวม	265	75.90		

* แยกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.38 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมไม่แตกต่างเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกือบ
ทุกข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบข้อแตกต่าง จึงมีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ

ดังตาราง 4.39 ต่อไปนี้

ตาราง 4.39 เปรียบเทียบเป็นรายคู่การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงาน
ต่างกัน ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่าง
ข้อบัญญัติงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล		เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	สมาชิก อบต.	นักวิชาการเงินและบัญชี	ปลัด อบต.
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	3.50	3.62	3.83	4.40
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	3.50	-	0.12	0.33 *	0.90 *
สมาชิก อบต.	3.62	-	-	0.21 *	0.57 *
นักวิชาการเงินและบัญชี	3.83	-	-	-	0.33 *
ปลัด อบต.	4.40	-	-	-	-

* แตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.39 พบว่า การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. และสมาชิก อบต. กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. และนักวิชาการเงินและบัญชีกับปลัด อบต. มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.40 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงาน
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	ระหว่างกลุ่ม	3	3.11	1.04	1.33
	ภายในกลุ่ม	262	203.51	0.78	
	รวม	265	206.62		
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตาม แผนพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.64	1.88	2.51
	ภายในกลุ่ม	262	193.13	0.74	
	รวม	265	198.78		
3. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตาม แผนนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา	ระหว่างกลุ่ม	3	6.42	2.14	3.02*
	ภายในกลุ่ม	262	185.76	0.71	
	รวม	265	192.18		
4. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตาม เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.18	1.06	1.98
	ภายในกลุ่ม	262	140.09	0.54	
	รวม	265	143.28		
5. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อ การปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.15	0.38	0.63
	ภายในกลุ่ม	262	161.55	0.62	
	รวม	265	162.71		
6. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการ รายรับที่กำหนดไว้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.43	0.14	0.24
	ภายในกลุ่ม	262	153.54	0.58	
	รวม	265	153.97		

ตาราง 4.40 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
7. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตาม ระเบียบ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.18	0.39	0.65
	ภายในกลุ่ม	262	159.60	0.61	
	รวม	265	160.78		
8. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย ประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.38	0.13	0.21
	ภายในกลุ่ม	262	155.20	0.59	
	รวม	265	155.57		
9. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไป ตามระเบียบข้อบังคับ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.42	1.14	1.69
	ภายในกลุ่ม	262	176.13	0.67	
	รวม	265	179.55		
10. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการ คลังเพื่อรายงานให้สำนักท้องถิ่นจังหวัด ทราบ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.68	0.56	0.89
	ภายในกลุ่ม	262	163.94	0.63	
	รวม	265	165.62		
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.35	0.45	1.59
	ภายในกลุ่ม	262	74.42	0.28	
	รวม	265	75.78		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.40 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกัน
ยกเว้น เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญ

เมื่อพบข้อแตกต่าง จึงมีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตาราง

4.41 ต่อไปนี้

ตาราง 4.41 เปรียบเทียบเป็นรายคู่การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล		สมาชิก อบต.	ปลัด อบต.	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	นักวิชาการเงินและบัญชี
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	3.83	3.93	4.17	4.23
สมาชิก อบต.	3.83	-	0.10	0.34 *	0.40 *
ปลัด อบต.	3.93		-	0.24 *	0.06
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	4.17			-	0.18
นักวิชาการเงินและบัญชี	4.23				-

* แตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.41 พบว่า การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งสมาชิก อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.42 เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามตำแหน่งงาน
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน				
		df	SS	MS	F
1. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้อย่าง ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบราชการ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.66	1.56	2.76
	ภายในกลุ่ม	262	147.17	0.56	
	รวม	265	151.83		
2. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมี ใบเสร็จเป็นหลักฐานการรับจ่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	3.88	1.29	2.50
	ภายในกลุ่ม	262	135.75	0.52	
	รวม	265	139.64		
3. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพใน การตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.06	1.02	1.64
	ภายในกลุ่ม	262	162.56	0.62	
	รวม	265	165.63		
4. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.89	1.63	2.83
	ภายในกลุ่ม	262	150.95	0.57	
	รวม	265	155.85		
5. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	3	5.70	1.90	0.29
	ภายในกลุ่ม	262	173.56	0.62	
	รวม	265	174.36		
6. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	0.51
	ภายในกลุ่ม	262	141.62	0.54	
	รวม	265	142.44		

ตาราง 4.42 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
7. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.52	0.84	1.25
	ภายในกลุ่ม	262	176.44	0.67	
	รวม	265	178.96		
8. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.44	0.14	0.22
	ภายในกลุ่ม	262	177.18	0.67	
	รวม	265	177.62		
9. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.86	0.29	0.95
	ภายในกลุ่ม	262	152.10	0.58	
	รวม	265	152.97		
10. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชนรับทราบ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.52	1.84	2.86
	ภายในกลุ่ม	262	168.33	0.64	
	รวม	265	173.85		
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	1.12
	ภายในกลุ่ม	262	75.96	0.29	
	รวม	265	76.94		

จากตาราง 4.42 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณเองก็การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหา/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ

ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ปรากฏผลดังตาราง 4.43-4.44 ต่อไปนี้

ตาราง 4.43 จำนวนและร้อยละปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ	จำนวน N=128	ร้อยละ
ด้านการจัดทำงบประมาณ		
1. ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำงาน ประชาคมหมู่บ้าน	14	10.93
2. การจัดทำงบประมาณไม่คำนึงถึงความต้องการหรือปัญหาของ ท้องถิ่นจากประชาชนที่แท้จริง	9	7.04
3. การจัดทำร่างงบประมาณมีระยะเวลาที่กระชั้นชิดเกินไป	8	6.25
4. สภาพท้องถิ่นมีข้อสงสัยและชี้แจงการตั้งงบประมาณรายจ่ายบางรายการ ไม่ระบุรายละเอียดที่ชัดเจน	6	4.69
ด้านการอนุมัติงบประมาณ		
1. ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ งบประมาณ	9	7.04
2. ระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนามีความล่าช้าและ ไม่เหมาะสม	8	6.25
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ พิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	7	5.47
4. การพิจารณาอนุมัติงบประมาณไม่ได้ปฏิบัติและเป็นไปตามแผนที่ กำหนด	6	4.69

ตาราง 4.43 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ	จำนวน N=128	ร้อยละ
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
1. การประมาณการรายรับ-รายจ่ายไม่เป็นไปตามแผนงาน และไม่เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย	10	7.81
2. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ	10	7.81
3. ขาดการวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณทำให้ต้องเร่งดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณ	6	4.69
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ		
1. ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	12	9.37
2. ขาดการสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง	10	7.81
3. การติดตามและประเมินผลไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่องทั้งก่อนดำเนินการระหว่างการดำเนินการและหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการ	8	6.25
4. สภา อบต. ไม่มีการควบคุมตรวจสอบการใช้งบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	5	3.90
รวม	128	100

จากตาราง 4.43 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้ององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด และรองลงมาในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.93 รองลงมา ได้แก่ การจัดทำงบประมาณไม่คำนึงถึงความต้องการหรือปัญหาของท้องถิ่น

จากประชาชนที่แท้จริง คิดเป็นร้อยละ 7.04 ด้านการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่ ประชาชน
 ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 7.04 รองลงมา
 ระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนามีความล่าช้าและไม่เหมาะสม คิดเป็น
 ร้อยละ 6.25 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้แก่ การประมาณการรายรับ-รายจ่ายไม่เป็นไป
 ตามแผนงาน และไม่เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย และการจัดหางบประมาณรายจ่าย
 ไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ
 7.81 และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ ได้แก่ ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความ
 สำคัญของการติดตามและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 12.97 รองลงมา ได้แก่ ขาดการสรุปผล
 การใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างค่อเนื่อง
 คิดเป็นร้อยละ 10.78

ตาราง 4.44 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของ
 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณ	จำนวน N=128	ร้อยละ
ด้านการจัดหางบประมาณ		
1. ควรมีการส่งเสริมและเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดหางบประมาณ โดยการทำประชาคมหมู่บ้าน	14	10.93
2. ควรพัฒนาและส่งเสริมการจัดหางบประมาณ โดยคำนึงพิจารณาถึง ลำดับความต้องการและความสำคัญหรือปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดจาก ประชาชนอย่างแท้จริง	9	7.04
3. ควรให้สภาท้องถิ่นชี้แจงการตั้งงบประมาณรายจ่าย โดยระบุรายละเอียด ที่ชัดเจน	6	4.69

ตาราง 4.44 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ	จำนวน N=128	ร้อยละ
ด้านการอนุมัติงบประมาณ		
1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	9	7.04
2. ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนาในเวลาที่เหมาะสม	8	6.25
3. ความจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	7	5.47
4. ควรมีการพิจารณาอนุมัติงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	6	4.69
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
1. ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	10	7.81
2. ควรจัดทำงบประมาณการรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงานและวางแผนให้เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย	10	7.81
3. ควรมีนำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายในปีต่อไป	8	6.25
4. ควรส่งเสริมและมีการวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณให้ทันต่อปีงบประมาณ	6	4.69
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ		
1. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ	12	9.37
2. ควรสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง	10	7.81

ตาราง 4.44 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ	จำนวน N=128	ร้อยละ
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ (ต่อ)		
3. ควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งก่อนดำเนินการระหว่างการดำเนินการและหลังเสร็จสิ้นการ ดำเนินการ	8	6.25
4. ครอบบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกสภา อบต. ในการควบคุม ตรวจสอบการใช้งบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นและ ชุมชน	5	3.90
รวม	128	100

จากตาราง 4.44 พบว่า ข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้ององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด และรองลงมาในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยการทำประชาคมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.93 รองลงมา ได้แก่ ควรพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงพิจารณาถึงลำดับความต้องการและความสำคัญหรือปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดจากประชาชนอย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 7.04 ด้านการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 7.04 รองลงมา ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนาในเวลาที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 6.25 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้แก่ ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และควรจัดทำงบประมาณการรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงานและวางแผนให้เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 7.81 และด้านการควบคุม

ติดตามผลการใช้งบประมาณ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ตระหนักแลเห็นความสำคัญ
ของการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 12.97 รองลงมา ได้แก่
ควรสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ
อย่างต่อเนื่องทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.78

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ และการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณโดยจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแนวทางให้นำไปปรับปรุง พัฒนา ระบบการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณที่มีคุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 15 แห่ง จำนวน 451 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากร จำนวน 266 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนแล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการอย่างง่าย โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรต้น ได้แก่ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่งงาน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.25-10.49 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตาม
ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัด
บุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือราชการ
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอ
ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกำหนดรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยไปเก็บ
รวบรวมแบบสอบถามจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัด
บุรีรัมย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด
ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าได้รับคือ จำนวน 266 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาทำการตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ จากนั้นบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามแต่ละฉบับลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และ
ดำเนินการกระทำกับข้อมูล ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา
และตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการแจกแจงความถี่และร้อยละ โดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยทำ
การแจกแจงความถี่และร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS การเปรียบเทียบการบริหารงาน
งบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ ตามความคิดเห็น
ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยทำการ
หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตัวแปรต้น ได้แก่ วุฒิการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที่

ส่วนตำแหน่งงานของบุคลากร ใช้การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน งบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 266 คน ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 จำแนกตามตำแหน่งงาน ได้แก่ ปลัด อบต. จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 นักวิชาการเงินและบัญชี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 และสมาชิก อบต. จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80

2. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

2.1 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.2 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม รายด้าน และรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก

2.3 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงาน โดยรวมและรายข้อเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง

3. เปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

3.1 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวม และรายข้อทุกข้อไม่แตกต่างกัน

3.3 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยรวม และรายข้อเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ โดยบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. สมาชิก อบต. กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. และนักวิชาการเงินและบัญชีกับปลัด อบต. มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา โดยบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งสมาชิก อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์ปัญหา/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้

4.1 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด และรองลงมาในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชามหมู่บ้าน รองลงมา ได้แก่ การจัดทำงบประมาณไม่คำนึงพิจารณาถึงความต้องการหรือปัญหาของท้องถิ่นจากประชาชนที่แท้จริง ด้านการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนา มีความล่าช้าและไม่เหมาะสม ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้แก่ การประมาณการรายรับ-รายจ่ายไม่เป็นไปตามแผนงาน และไม่เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ และ

ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ ได้แก่ ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ ขาดการสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

4.2 ข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด และรองลงมาในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยการทำประชาคมหมู่บ้าน รองลงมา ได้แก่ ควรพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงพิจารณาถึงลำดับความต้องการและความสำคัญหรือปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดจากประชาชนอย่างแท้จริง ด้านการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณพัฒนาในเวลาที่เหมาะสม ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ได้แก่ ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และควรจัดทำประมาณการรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงาน และวางแผนให้เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ควรสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานทางราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงมีความคล้ายคลึงกับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงาน

ราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล การบริหารงานงบประมาณก็ถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของทางราชการ ดังนั้นการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง ทั้ง 4 ด้านไม่ว่าจะเป็นการจัดงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ และการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณล้วนมีหลักการบริหารที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนกระบวนการในการบริหารการประสานการจัดการตามที่วางไว้ อีกทั้งงบประมาณเป็นงานที่มีรายละเอียดมากมายบุคลากรที่ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจในหลักการการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณให้ชัดเจน เมื่องบประมาณรายจ่ายมีผลบังคับใช้แล้วก็เป็นที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารที่จะต้องบริหารตามงบประมาณรายจ่ายนั้น รวมถึงการควบคุมการตรวจสอบ และการติดตามผลงบประมาณ เพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ให้ได้ผลการปฏิบัติงานตามแผนการที่วางไว้ อันนำไปสู่การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ ประเสริฐ บุญเรือง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารงบประมาณเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นศึกษามีบทบาทต่อการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า โดยรวมรายด้าน และรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะมีการศึกษาด้านปริญญาตรีหรือปริญญาตรีขึ้นไปต่างมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารงานงบประมาณเพราะงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การบริหารงานองค์กรเกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้งบประมาณยังเป็นเครื่องมือของนักบริหารชั้นสูงในการจัดการและควบคุมการปฏิบัติโครงการต่าง ๆ ต่อการวางแผน

การประสานงาน การควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน งบประมาณยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความเหมาะสมและความถูกต้องของระบบการทำงาน อีกทั้งช่วยเป็นแนวทางใช้เกณฑ์มาตรฐานของปัจจัยการผลิตเพื่อให้เกิดเอกภาพทั่วทุกหน่วยงานในราชการ งบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารและก่อให้เกิดการพัฒนาหน่วยงานรวมทั้งบริหารประเทศและงบประมาณยังเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพได้ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งช่วยในการกระจายรายได้ให้เป็นธรรมไปสู่ประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ จุฑามาศ จักรแก้ว (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร อบต.ต่อการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานีพบว่า บุคลากร อบต.มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลใน 4 ด้าน ได้แก่ กระบวนการจัดทำงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณอยู่ในการปฏิบัติงานระดับมาก

3. การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงาน พบว่า โดยรวมและรายข้อเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรองที่มีตำแหน่งงาน ได้แก่ ปลัด อบต. นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และสมาชิก อบต. ต่างให้ความสำคัญกับการบริหารงานงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกด้าน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นการปกครองโดยประชาชนในท้องถิ่นมีการปกครองกันเองมีหน้าที่ในการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ทั้งสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และสวัสดิการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการบริหารงบประมาณ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บรายได้หรือการจัดหารายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีคุณภาพที่ดีต่อไป

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภารัตน์ อัครพิน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

จังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน นอกจากนี้ยัง พบว่า ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้ งบประมาณ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรองยังไม่เข้าใจในกระบวนการและไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการมี ส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ และดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตาม แผนพัฒนา ไม่มีการแต่งตั้งหรือจัดทำโครงสร้างคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณที่ ชัดเจน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พระสมคิด คำผง (2546 : 101) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอชูนันท์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอชูนันท์ จังหวัด ศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ เขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหา การงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อพบว่ามีระดับปัญหาการงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร งานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็น ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่สามารถนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำ

งบประมาณ ด้านอนุมัติงบประมาณ ด้านใช้จ่ายงบประมาณ และด้านควบคุมติดตามผลการใช้
 งบประมาณ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรองแทบทุกชั้นตอนและทุกด้านถูกกำหนดโดยกฎหมาย ระเบียบ
 ข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือราชการกำกับและกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน
 เดียวกันและบังคับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกันไม่ว่าบุคลากรจะมีวุฒิต่ำกว่า
 ปริญญาตรีหรือปริญญาตรีขึ้นไปต่างก็มีวิธีการในชั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบของทาง
 ราชการเหมือนกันและในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่
 คืบหน้าอาจมีสาเหตุมาจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง
 ที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งต้องมีการปฏิรูประบบราชการ
 เพื่อให้การปฏิบัติงานสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนให้ได้รับ
 การอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
 มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนกำหนดเกณฑ์ในเรื่องของการ
 บริหารจัดการ ไว้ครอบคลุมงานทั้งหมดในเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลพยายามปรับปรุงและ
 พัฒนางานให้เป็นไปตามวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ
 การบริหารงานงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ
 ปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : บทคัดย่อ)
 ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอยางตลาด
 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับบุคลากรที่มีการศึกษา
 ปริญญาตรี และคณะผู้บริหารกับพนักงานส่วนตำบลเห็นว่า ปัญหาการงบประมาณขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การบริหารงาน
 งบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่
 ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านอนุมัติงบประมาณ ด้านใช้จ่ายงบประมาณ และด้านควบคุมติดตาม
 ผลการใช้งบประมาณ โดยรวม และรายข้อทุกข้อไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน อาจเนื่องมาจาก

การบริหารงานงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญในเรื่อง การจัดการงบประมาณเป็น ปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บรายได้หรือการจัดหารายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ต่างๆในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันการบริหารงบประมาณของผู้บริหาร ข้าราชการประจำ พนักงานข้าราชการหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณในองค์การบริหารส่วน ตำบลต้องมีความเข้าใจให้ถูกต้อง เพื่อการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ตลอดจน การใช้จ่ายงบประมาณให้ประหยัด และมีประสิทธิภาพตามที่กระทรวงมหาดไทยจัดสรรมาให้ อีกทั้งการบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามกฎระเบียบแล้วข่มทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและ ส่วนรวมได้ จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณในองค์การบริหารส่วน ตำบลที่มีวุฒิการศึกษาทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรีขึ้นไปต้องทำความเข้าใจใน ระเบียบการบริหารงานงบประมาณที่ชัดเจนและถูกต้อง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า บุคลากรที่มีการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรีกับบุคลากรที่มีการศึกษา ปริญญาตรี และคณะผู้บริหารกับพนักงานส่วนตำบลเห็นว่า ปัญหาการงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงาน ต่างกัน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านอนุมัติงบประมาณ ด้านใช้จ่าย งบประมาณ และด้านควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ พบว่า โดยรวม และรายด้านไม่ แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามย่อมต้อง ประกอบด้วยปัจจัยในการบริหาร 4 ประการ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ การเงิน และงบประมาณนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างมาก งบประมาณจะเป็นตัวกำหนด วงเงินจัดทำงบประมาณได้ความสำคัญของงบประมาณระดับองค์กร ไม่ว่าจะป็นองค์กรของรัฐ หรือของเอกชนส่วนใหญ่จะมีการจัดทำงบประมาณในแต่ละองค์กรไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรต่างๆ เพราะการจัดทำ งบประมาณเป็นเครื่องมือเกี่ยวเนื่องให้บุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ใช้บริหารจัดการให้มีความสำเร็จ

ต่อองค์กรไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือในการวางแผนขององค์กร เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ สามารถควบคุมการบริหารในหน่วยงานของตนจากงบประมาณ เป็นเครื่องมือประสานงานภายในองค์กร เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการปฏิบัติงานในองค์กร ผู้บริหารย่อมต้องการให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาความขัดแย้งมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน จึงได้มีการนำเอาระบบงบประมาณใช้ในการกระตุ้นการปฏิบัติงาน ดังนั้น งบประมาณจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ได้ใช้บริหารและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการขององค์กรและหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การจัดการด้านงบประมาณถือว่าเป็นหัวใจอันสำคัญที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อคุณภาพของการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการวางแผนและเตรียมการในกระบวนการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดจึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบลในตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภารัตน์ อัครพันธ์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร และพบว่าสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานงบประมาณมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนรายด้าน พบว่า การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน พบว่า โดยรวม และรายข้อเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการอนุมัติงบประมาณ เรื่อง มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ โดยบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กับ นักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. สมาชิก อบต. กับนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต.

และนักวิชาการเงินและบัญชีกับปลัด อบต. มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เรื่อง บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา โดยบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งสมาชิก อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และนักวิชาการเงินและบัญชี และปลัด อบต. กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล บางคนยังขาดการศึกษาาระเบียบบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรและไม่เข้าใจในระเบียบการงบประมาณอีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งอาจมีโครงสร้างการบริหารที่ไม่ชัดเจน จึงส่งผลกระทบต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือขาดความรู้ความเข้าใจในการงบประมาณอันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงส่งผลทำให้บุคลากรมีความคิดเห็นในการบริหารงานงบประมาณที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภารัตน์ อัครพันธ์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง

จากการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะข้อมูลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดทำงบประมาณ มีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชามหมู่บ้าน และการจัดทำงบประมาณไม่คำนึงถึงความต้องการหรือปัญหาของท้องถิ่นจากประชาชนที่แท้จริง จึงเสนอแนะว่า ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณโดยการทำประชามหมู่บ้าน

และควรพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงถึงลำดับความต้องการและความสำคัญ หรือปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดจากประชาชนอย่างแท้จริง

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ และระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณ แผนพัฒนามีความล่าช้าและไม่เหมาะสม จึงเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ และควรมีการกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนาในเวลาที่เหมาะสม

3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ มีปัญหาเกี่ยวกับการประมาณการรายรับ-รายจ่าย ไม่เป็นไปตามแผนงาน และไม่เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายไม่ได้นำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ จึงเสนอแนะว่า ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และควรจัดทำงบประมาณการรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงาน และวางแผนให้เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย

4. ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับผู้บริหารเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผล และขาดการสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง จึงเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ควรสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ธนภัทร ใจแจ้ง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับระบบการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลช้างซ้าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ เสนอให้สภาท้องถิ่นมีความล่าช้า การประมาณการรายรับมีการประมาณการไว้สูงกว่าที่ได้รับเงินจัดสรร ด้านประมาณการรายจ่าย มีการตั้งจ่ายในหมวดสิ่งก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเป็นส่วนมาก ด้านการอนุมัติงบประมาณ ฝ่ายบริหารแถลงต่อสภาเทศบาลไม่มีความชัดเจน การพิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปีของฝ่ายที่เกี่ยวข้องมักคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลักบางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

กะทันหัน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถทำการแก้ไขได้ทันเวลา ด้านการบริหารงบประมาณไม่ได้จัดตั้งจ่ายไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีทำให้มีการโอน แก้ไข เปลี่ยนแปลงเงินงบประมาณ สมาชิกไม่มีการติดตามการใช้เงินงบประมาณเพราะไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และรายจ่ายเพื่อการพัฒนาส่วนมากจะถูกนำไปใช้ในด้าน โครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการควบคุมงบประมาณ การตรวจสอบ และการติดตามผลงบประมาณ พบว่า การรายงานงบแสดงฐานะการเงินและงบต่าง ๆ ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินล่าช้า สภาเทศบาลไม่ตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในเทศบัญญัติและประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการควบคุมและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยการทำประชาคมหมู่บ้าน และควรพัฒนาและส่งเสริมการจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงพิจารณาถึงลำดับความต้องการและความสำคัญหรือปัญหาของท้องถิ่นที่เกิดจากประชาชนอย่างแท้จริง
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ และควรมีการกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติหรือร่างงบประมาณแผนพัฒนาในเวลาที่เหมาะสม
3. ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการ จัดซื้อจัดจ้าง และควรจัดทำงบประมาณการรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนงาน และวางแผนให้เพียงพอสำหรับการประมาณการรายจ่าย
4. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ และมีการสรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนท้องถิ่น หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเจาะลึกมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประธานสภาสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนและประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจะได้เข้าใจสภาพ ปัญหา ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจนขึ้นจะได้ข้อมูลรวมจากผู้ปฏิบัติผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. ควรศึกษาวิจัยเจตคติของผู้นำชุมชนอื่นและประชาชนต่อระบบการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยใช้ตัวแปรอื่น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการบริหาร ความพึงพอใจต่อการบริหาร เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2545). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5). พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กันตารณม์ สิงห์ชัย. (2548). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการระบบ

งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามุรริรัมย์ เขต 1-4. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา).

บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กิตติมา แก้วกิติ. (2547). ปัญหาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด.

วิทยานิพนธ์. รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2545). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5). พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

โกวิทช์ พวงงาม. (2552). การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต.

พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

_____. (2543). การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

จุฑามาศ จักรแก้ว. (2550). ความคิดเห็นของบุคลากร อบต.ต่อการบริหารงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิษฐ์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การบริหารและ

พัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). อุดรดิษฐ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏอุดรดิษฐ์.

เจริญผล สุวรรณโชติ. (2551). ทฤษฎีบริหาร. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไท.

ชลนิภา รัตตะเวทิน. (2547). ปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขต

อำเภอขามเฒ่า : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชัยวัฒน์ ชำนาญไพร. (2554). การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์
อำเภอแม่वंงศ์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การปกครอง).
ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ครุณี น้อยเล็ก. (2550). ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดพังงา.
วิทยานิพนธ์. รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวิธา คชรินทร์. (2541). ศึกษาภาพในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล :
ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ พส.บ. (พัฒนาสังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (2544). การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2540). วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
_____. (2553). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนภัทร ใจแจ้ง. (2553). การปรับระบบการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลช้างซ้าย จังหวัด
สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญชนก บุตรโต. (2550). ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการทั่วไป). บุรีรัมย์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีรรัตน์ กิจจาร์ภย์. (2542 : 11) เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์.
เพชรบูรณ์ : สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- บวร ประพฤตติ. (2535). การบริหารการคลังและกระบวนการงบประมาณ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2542). หลักและระบบบริหารการศึกษา. ขอนแก่น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเวศ วะสี. (2540). ภาวะผู้นำ : ความเป็นไปในสังคมไทยและวิธีการแก้ไข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2547). บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารงบประมาณเทศบาล ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา นพขำ. (2552). การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัด ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. "พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5). พ.ศ. 2546," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 124 ก. หน้า 16-37. 22 ธันวาคม 2546.
- พระสมคิด คำสง. (2546). ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2546). การบริหารเชิงบูรณาการ : เอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตร การบริหาร : การบริหารภาครัฐแนวใหม่. นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- _____. (2546). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- มณเฑียร น้อยบุคดี. (2549). สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 10-12. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.

- รัตน์ดิกรณ์ จินบุตร. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- วรัชยา สิริฐานิช. (2551). สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วินัย โดเจริญ. (2542). บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2545). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2542). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซี.พี. ไชเบอร์พริ้นท์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2551). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2547). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- สร้อยตระกูล (ดิทยานนท์) อรรถมานะ. (2545). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2550). การจัดการ : จากมุมมองของนักบริหาร. กรุงเทพฯ : จี.พี. ไชเบอร์พริ้นท์.
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (2554 : 2). รายงานประจำปี 2554. บุรีรัมย์ : คู่มือแนวทาง การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง. (2555). รายงานการปฏิบัติงานประจำปี 2555. บุรีรัมย์ : สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.
- สิทธิพงษ์ คำเจริญ. (2554). ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ร.ม. (รัฐศาสตร์). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- สุชุมวิทย์ ไสยโสภณ. (2551). ภาวะความเป็นผู้นำ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภารัตน์ อัครพันธ์. (2553). สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสกลนคร.

เสมอ พริ้งพวงแก้ว. (2542). ผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน.

เสน่ห์ เหล่าเสนา. (2544). ความพร้อมและความคาดหวังต่อการกระจายอำนาจการบริหาร

งบประมาณตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.

(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โสมภัทร แก้วสุจริต. (2548). สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการบริหารงบประมาณตาม

กระบวนการหรือปรับระบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี :

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

อเนก พิภผล. (2552). บทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลวังข่าน อำเภอแม่वंถ์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.

(การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อำนวยการ ทองโปรง และศิริพงษ์ เสาภาชน. (2547). หลักการบริหารงบประมาณและการเงินใน

โรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข้าวฟ่าง.

Abermethy, M.A. and Brownell, P. (1999). "The Role of Budgets in Organizations

Facing Strategic Change : An Exploratory Study". *Accounting Organizations and*

Society. 24 : 189-204.

Nouri, H. and Parker, R.J. (1998). The Relationship Between Budget Participation and Job

Performance : The Roles of Budget Adequacy and Organizational Commitment,"

Accounting Organizations and Society. 23(5/6) : 467-483.

Webb, A.R. (2002). "The Impact of Reputation and Variance Investigations of the Creation

of Budget Slack," *Accounting Organizations and Society*. 27 : 361-378.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน จสอ.ณรงค์ หวังฟังกกลาง

ด้วย นางชวนพิศ สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางคมขำ วานิชยากร

ด้วย นางชวนพิศ สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจิรัชญา สิริชัย

ด้วย นางชวนพิศ สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอประโคนชัย

ด้วย นางสาวพิศ สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวพิศ สยามประโคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๑๑๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ไนแหร่ อำเภอนางรอง บุคคิเ่

ด้วย นางชวนพิศ สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

*****

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แบ่งเป็น วุฒิกการศึกษาและตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ได้แก่ การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตามความเป็นจริง

1. วุฒิกการศึกษา แบ่งเป็น

1.1 ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2 ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

2. ตำแหน่งงาน แบ่งเป็น

2.1 ( ) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ( ) นักวิชาการเงินและบัญชี

2.3 ( ) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

2.4 ( ) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามของแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ซึ่งตรงกับการปฏิบัติตามความเป็นจริง มีดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างการทำแบบสอบถาม

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำงบประมาณ					
1. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา งบประมาณ			✓		
2. มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบประมาณ		✓			
3. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม		✓		✓	
ด้านการอนุมัติงบประมาณ					
4. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	✓				
5. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ				✓	
6. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา			✓		

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำงบประมาณ					
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน					
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น					
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้					
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน					
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น					
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการรายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย					
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณางบประมาณ					
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของประชาชน					
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม					
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง					
ด้านการอนุมัติงบประมาณ					
11. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ					
12. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด					
13. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด					
14. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ					
15. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้					
16. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง					
17. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในโป้งงบประมาณที่ผ่านมาประกอบ					
18. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงานหลัก					
19. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่างพอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ					
20. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา					

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ					
21. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง					
22. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา					
23. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา					
24. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม					
25. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน					
26. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้					
27. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ					
28. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม					
29. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ					
30. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนักท้องถิ่นจังหวัดทราบ					
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ					
31. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบราชการ					
32. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการรับจ่าย					
33. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
34. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
35. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี					
36. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ					
37. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงิน					
38. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
39. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
40. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ประชาชนรับทราบ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ด้านการจัดทำงบประมาณ

1.1 ปัญหา.....

.....

1.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ

2.2 ปัญหา.....

.....

2.3 ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

3.1 ปัญหา.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ

4.1 ปัญหา.....

.....

4.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ชื่อ นางสาวพิศ สยามประ โคน (ผู้วิจัย)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก จ

แบบประเมินและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองเรือ

จังหวัดบุรีรัมย์

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้เชี่ยวชาญ			คำแนะนำ
	สอดคล้อง +1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ สอดคล้อง -1	
ด้านการจัดทำงบประมาณ				
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน				
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น				
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้				
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน				
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น				
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการรายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย				
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณางบประมาณ				
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของประชาชน				
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม				
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง				

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้เชี่ยวชาญ			คำแนะนำ
	สอดคล้อง +1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ สอดคล้อง -1	
ด้านการอนุมัติงบประมาณ				
11. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ				
12. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่กำหนด				
13. อนุมัติงบประมาณได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด				
14. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ				
15. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถตรวจสอบได้				
16. อนุมัติงบประมาณได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง				
17. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลในปิงงบประมาณที่ผ่านมาประกอบ				
18. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตามแผนงานหลัก				
19. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้จ่ายเงินอย่างพอเพียงสำหรับสภาพพิจารณาอนุมัติ				
20. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา				
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ				
21. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง				
22. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา				
23. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา				
24. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม				

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้เชี่ยวชาญ			คำแนะนำ
	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	
	+1	0	-1	
25. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน				
26. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้				
27. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ				
28. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม				
29. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ				
30. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนักท้องถิ่นจังหวัดทราบ				
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ				
31. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบราชการ				
32. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการรับจ่าย				
33. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ				
34. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ				
35. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี				
36. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ				

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้เชี่ยวชาญ			คำแนะนำ
	สอดคล้อง +1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ สอดคล้อง -1	
37. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิก จ่ายเงิน				
38. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ				
39. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ				
40. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ ประชาชนรับทราบ				

นางชวนพิศ สยามประโคน
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดทำงบประมาณ					
1. จัดทำแผนพัฒนาที่มาจากการทำประชาคมหมู่บ้าน	+1	+1	+1	3	1.00
2. จัดทำแผนพัฒนาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนและปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
3. กำหนดนโยบายงบประมาณมีความชัดเจนและสามารถเป็นไปได้	+1	+1	+1	3	1.00
4. ประชุมชี้แจงให้บุคลากรชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน	+1	+1	+1	3	1.00
5. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะผู้บริหารก่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
6. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อเตรียมการประมาณการรายรับแล้วนำมาประมาณการรายจ่าย	+1	+1	+1	3	1.00
7. จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณางบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
8. นำแผนของชุมชนมาประกอบการพิจารณาถึงความต้องการของประชาชน	+1	+1	+1	3	1.00
9. จัดทำงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00
10. กำหนดเป้าหมายงบประมาณลำดับความสำคัญก่อนหลัง	+1	0	+1	2	0.67

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการอนุมัติงบประมาณ					
11. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ งบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
12. ร่างงบประมาณเสนอต่อสภาท้องถิ่นตามระยะเวลาที่ กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00
13. อนุมัติงบประมาณ ได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00
14. ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแผนงาน โครงการก่อน การพิจารณาอนุมัติงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
15. อนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณมีความรัดกุมสามารถ ตรวจสอบได้	+1	0	+1	2	0.67
16. อนุมัติงบประมาณ ได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อ ประชาชนอย่างแท้จริง	+1	+1	+1	3	1.00
17. พิจารณาอนุมัติงบประมาณอาศัยข้อมูลใน ปีงบประมาณที่ผ่านมาประกอบ	+1	+1	+1	3	1.00
18. อนุมัติงบประมาณคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนตาม แผนงานหลัก	+1	+1	+1	3	1.00
19. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณระบุรายละเอียดการใช้ จ่ายเงินอย่างพอเพียงสำหรับสภาพิจารณาอนุมัติ	+1	+1	+1	3	1.00
20. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเป็นไปตามแผนพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ					
21. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	+1	+1	+1	3	1.00
22. ดำเนินการ ใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00
23. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณตามแนวนโยบายที่ แถลงไว้ต่อสภา	+1	0	+1	2	0.67
24. บริหารการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	3	1.00

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25. งบประมาณที่ตั้งไว้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00
26. จัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการรายรับที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00
27. จัดซื้อจัดจ้างการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบ	+1	+1	+1	3	1.00
28. ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00
29. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ	+1	+1	+1	3	1.00
30. จัดทำแผนการเบิกจ่ายเงินจากส่วนการคลังเพื่อรายงานให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดทราบ	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านการควบคุมติดตามผลการใช้งบประมาณ					
31. ดำเนินการจัดเก็บภาษีรายได้อย่างครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบราชการ	+1	+1	+1	3	1.00
32. ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีใบเสร็จเป็นหลักฐานการรับจ่าย	+1	+1	+1	3	1.00
33. จัดหาเครื่องมือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	+1	+1	0	2	0.67
34. มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
35. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00
36. ควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00

การบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
37. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนการเบิก จ่ายเงิน	+1	+1	+1	3	1.00
38. ตรวจสอบติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
39. กำหนดวิธีการขั้นตอนการติดตามประเมินผลการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1.00
40. ประกาศแจ้งข่าวสารการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ ประชาชนรับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	t-test for Equality of Means	
	t	Sig (2-tailed)
ข้อที่ 1	8.170	.000
ข้อที่ 2	10.486	.000
ข้อที่ 3	7.858	.000
ข้อที่ 4	6.640	.000
ข้อที่ 5	7.002	.000
ข้อที่ 6	7.574	.000
ข้อที่ 7	8.260	.000
ข้อที่ 8	5.937	.000
ข้อที่ 9	6.466	.000
ข้อที่ 10	5.369	.000
ข้อที่ 11	6.746	.000
ข้อที่ 12	8.912	.000
ข้อที่ 13	8.191	.000
ข้อที่ 14	7.249	.000
ข้อที่ 15	8.510	.000
ข้อที่ 16	8.001	.000
ข้อที่ 17	10.087	.000
ข้อที่ 18	8.752	.000
ข้อที่ 19	8.413	.000
ข้อที่ 20	7.943	.000
ข้อที่ 21	7.780	.000
ข้อที่ 22	8.255	.000
ข้อที่ 23	8.146	.000
ข้อที่ 24	9.903	.000
ข้อที่ 25	10.248	.000

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	t-test for Equality of Means	
	t	Sig (2-tailed)
ข้อที่ 26	8.132	.000
ข้อที่ 27	9.816	.000
ข้อที่ 28	9.670	.000
ข้อที่ 29	9.997	.000
ข้อที่ 30	6.698	.000
ข้อที่ 31	7.991	.000
ข้อที่ 32	7.629	.000
ข้อที่ 33	8.067	.000
ข้อที่ 34	7.200	.000
ข้อที่ 35	3.248	.000
ข้อที่ 36	7.082	.000
ข้อที่ 37	8.956	.000
ข้อที่ 38	7.526	.000
ข้อที่ 39	8.658	.000
ข้อที่ 40	6.563	.000

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	127.8000	732.2345	.6283	.9425
A2	127.8000	747.5448	.5573	.9432
A3	127.6667	731.9540	.6534	.9423
A4	127.4000	752.8000	.3658	.9445
A5	127.7000	744.2172	.4781	.9437
A6	127.4333	743.4954	.5958	.9429
A7	127.9000	735.4034	.6621	.9423
A8	127.2333	752.1161	.3880	.9443
A9	127.8000	754.1655	.4209	.9440
A10	127.5000	741.5000	.5509	.9431
A11	127.9667	741.4126	.4408	.9441
A12	127.6000	724.8000	.6570	.9422
A13	127.5667	758.7368	.3501	.9444
A14	127.6667	747.1954	.4527	.9438
A15	127.5333	751.7057	.3371	.9449
A16	127.4333	752.8747	.3259	.9450
A17	127.5000	753.2241	.4034	.9441
A18	127.8000	753.2000	.3985	.9442
A19	127.6333	743.3437	.4954	.9435
A20	127.4667	742.1195	.5537	.9431
A21	127.6333	738.3782	.5559	.9431

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A22	127.8000	722.5103	.7242	.9417
A23	127.5667	716.5989	.6843	.9420
A24	127.4000	758.5241	.3736	.9443
A25	127.7667	732.5299	.7106	.9420
A26	127.3000	752.0103	.4089	.9441
A27	127.5667	725.7713	.7033	.9419
A28	127.4667	743.0161	.6262	.9427
A29	127.5333	737.7747	.6268	.9426
A30	127.3333	740.0920	.5554	.9431
A31	127.6333	747.6885	.4652	.9437
A32	127.4000	751.3517	.4910	.9436
A33	127.6333	745.5506	.5427	.9432
A34	127.6667	740.2989	.5706	.9430
A35	127.7333	718.3402	.6772	.9420
A36	127.4333	751.5644	.5067	.9435
A37	127.7000	733.6655	.6794	.9422
A38	127.7667	738.9437	.5645	.9430
A39	127.5000	738.9483	.5904	.9428
A40	127.5667	744.9437	.5020	.9435

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = .94

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางชวนพิศ สยามประโคน
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 81 ถนนก๊กดิบรีร์รี่ ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 202/3 ถนนสรรพกิจโกศล ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ E-Mail : ple_s@windowslive.com
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา 6 ว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสิงห์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เลขานุการ) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2540 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (เลขานุการ) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2542 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2557 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์